

Επίσημη Εφημερίδα L 378

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

47ο έτος

23 Δεκεμβρίου 2004

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

. . . . .

II Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση

Συμβούλιο

2004/869/ΕΚ:

- ★ Απόφαση του Συμβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2004 σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία 1

2004/870/ΕΚ:

- ★ Απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν 22

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Φεβρουαρίου 2004

σχετικά με την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία

(2004/869/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 37 και το άρθρο 175 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 300 παράγραφος 2 και το πρώτο εδάφιο του άρθρου 300 παράγραφος 3,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η παγκόσμια ασφάλεια των τροφίμων και η βιώσιμη γεωργία εξαρτώνται από τη διατήρηση και τη βιώσιμη χρήση των φυτογενετικών πόρων για την έρευνα στον τομέα της γεωργίας και τη βελτίωση των φυτών.
- (2) Η Κοινότητα είναι μέλος του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO).
- (3) Η διεθνής συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία («διεθνής συνθήκη») εγκρίθηκε από τη διάσκεψη του FAO στη Ρώμη στις 3 Νοεμβρίου 2001.
- (4) Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της υπέγραψαν τη διεθνή συνθήκη στις 6 Ιουνίου 2002.

- (5) Η διεθνής συνθήκη δημιουργεί ένα νομικά δεσμευτικό συνολικό πλαίσιο για τη βιώσιμη διατήρηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και ένα πολυμερές σύστημα σύμφωνα με το οποίο όλα τα μέρη της συνθήκης αυτής όχι μόνο έχουν πρόσβαση στους πόρους αυτούς αλλά και μοιράζονται τα εμπορικά και άλλα οφέλη που προκύπτουν από τη χρήση τους.
- (6) Η διατήρηση και η βιώσιμη χρήση των γενετικών πόρων για την έρευνα στον τομέα της γεωργίας και τη βελτίωση των φυτών έχουν ιδιαίτερη σημασία για την ανάπτυξη της γεωργικής παραγωγής και για τη διατήρηση της γεωργικής βιοποικιλότητας.
- (7) Διευκολύνοντας την πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους με βάση ένα πολυμερές σύστημα, η διεθνής συνθήκη θα πρέπει να προωθήσει την τεχνική πρόοδο στη γεωργία, σύμφωνα με το άρθρο 33 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- (8) Σύμφωνα με το άρθρο 174 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η κοινοτική πολιτική όσον αφορά το περιβάλλον είναι να συμβάλλει στη διατήρηση, στην προστασία και στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος.
- (9) Με την απόφαση 93/626/ΕΟΚ ⁽²⁾, η Κοινότητα συνήψε τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλομορφία, υπό την αιγίδα του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον. Τα μέτρα για τη διασφάλιση της διατήρησης της γεωργικής βιοποικιλότητας που περιλαμβάνονται στη διεθνή συνθήκη θα προωθήσουν τους στόχους της σύμβασης.

⁽¹⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2004 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ ΕΕ L 309 της 13.12.1993, σ. 1.

- (10) Το άρθρο 26 της διεθνούς συνθήκης προβλέπει ότι υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στο Γενικό Διευθυντή του FAO.
- (11) Οι κοινές αρμοδιότητες Κοινότητας και κρατών μελών που συνδέονται με την αρχή της ενότητας κατά τη διεθνή εκπροσώπηση της Κοινότητας συνηγορούν υπέρ μιας κοινής δράσης για την ταυτόχρονη κατάθεση των εγγράφων έγκρισης της διεθνούς συνθήκης από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της.
- (12) Για να επιτραπεί η συμμετοχή της Κοινότητας και των κρατών μελών της στο Διευθύνον Όργανο της διεθνούς συνθήκης το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να ολοκληρώσουν χωρίς καθυστέρηση τις εσωτερικές τους διαδικασίες για την έγκριση.
- (13) Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να εγκριθεί η διεθνής συνθήκη, που επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Η διεθνής συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία («διεθνής συνθήκη»), η οποία εγκρίθηκε επίσημα κατά τη διάσκεψη του FAO στην τριακοστή πρώτη σύνοδό του το Νοέμβριο του 2001, εγκρίνεται εξ ονόματος της Κοινότητας.

Το κείμενο της διεθνούς συνθήκης προσαρτάται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

1. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξουσιοδοτείται να ορίσει το άτομο ή τα άτομα που θα καταθέσουν, εξ ονόματος της Κοινότητας,

το έγγραφο έγκρισης και τις δηλώσεις που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα Β και Γ της απόφασης αυτής στο Γενικό Διευθυντή του FAO, σύμφωνα με τα άρθρα 26 και 34 της διεθνούς συνθήκης.

2. Τα κράτη μέλη προσπαθούν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να καταθέσουν τις οικείες πράξεις κύρωσης ή έγκρισης ταυτόχρονα με την Κοινότητα και τα άλλα κράτη μέλη, και κατά το δυνατόν έως τις 31 Μαρτίου 2004.

3. Αν, την ημερομηνία αυτή, ένα ή πλείονα κράτη μέλη αδυνατούν να καταθέσουν τις οικείες πράξεις κύρωσης ή έγκρισης, η Κοινότητα και τα άλλα κράτη μέλη δύνανται να προχωρήσουν στην κατάθεση αυτή.

Άρθρο 3

1. Στη διαδικασία επίλυσης διαφορών που προβλέπεται από το άρθρο 22 της διεθνούς συνθήκης, η Κοινότητα εκπροσωπείται από την Επιτροπή.

2. Όταν η Κοινότητα ή ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι διάδικοι στην ίδια διαφορά ή σε πολλές διαφορές στις οποίες εγείρονται τα ίδια ή παρόμοια νομικά θέματα, η Επιτροπή και τα σχετικά κράτη μέλη υπερασπίζονται τα συμφέροντά τους από κοινού, καθορίζοντας συνεκτικά, πραγματικά και νομικά επιχειρήματα και τηρώντας τις εθνικές και κοινοτικές αρμοδιότητες.

Βρυξέλλες, 24 Φεβρουαρίου 2004.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. WALSH

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗ

σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΑ για την ειδική φύση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και προβλήματα τους που απαιτούν ιδιαίτερες λύσεις·

ΑΝΗΣΥΧΟΝΤΑΣ για τη συνεχή διάβρωση των πόρων αυτών·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ του γεγονότος ότι οι φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία συνιστούν σημείο κοινού ενδιαφέροντος όλων των χωρών αφού όλες εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που προέρχονται από αλλού·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η διατήρηση, η ανεύρεση, η συλλογή, ο χαρακτηρισμός, η αξιολόγηση και η τεκμηρίωση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην πραγμάτωση των στόχων της διακήρυξης της Ρώμης για την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια και του σχεδίου δράσης της διεθνούς συνάντησης κορυφής για τη διατροφή, καθώς και στην αειφόρο αγροτική ανάπτυξη για την παρούσα και τις μελλοντικές γενεές, και ότι πρέπει να ενισχυθεί επειγόντως η επάρκεια των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία στο θέμα αυτό·

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι το παγκόσμιο σχέδιο δράσης για τη διατήρηση και την αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία αποτελεί ένα αποδεκτό πλαίσιο αναφοράς σε διεθνές επίπεδο για τις δραστηριότητες αυτές·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ότι οι φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία αποτελούν απαραίτητη πρώτη ύλη για τη γενετική βελτίωση των καλλιεργούμενων φυτών, είτε αυτό γίνεται με την επιλογή των γεωργών, είτε με κλασικές μεθόδους βελτίωσης των φυτών, είτε με σύγχρονες βιοτεχνολογικές μεθόδους, και ότι παίζουν ουσιαστικό ρόλο στην προσαρμογή στις απρόβλεπτες περιβαλλοντικές μεταβολές και στις εξελίξεις των ανθρώπινων αναγκών·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι οι παρελθούσες, παρούσες και μελλοντικές συνεισφορές των γεωργών όλων των περιοχών του κόσμου, κυρίως όσων ζουν στα κέντρα καταγωγής και ποικιλότητας, στη διατήρηση, βελτίωση και διάθεση των πόρων αυτών, αποτελούν τη βάση των δικαιωμάτων των γεωργών·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ΕΠΙΣΗΣ ότι τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται από την παρούσα συνθήκη για διατήρηση, χρήση, ανταλλαγή και πώληση σπόρων αγροκτήματος και άλλου πολλαπλασιαστικού υλικού και συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη χρησιμοποίηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, καθώς και σωστή και δίκαιη διανομή των προκύπτοντων ωφελημάτων, αποτελούν θεμελιώδες στοιχείο της υλοποίησης των δικαιωμάτων των γεωργών καθώς και της προώθησης των δικαιωμάτων των γεωργών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η παρούσα συνθήκη και άλλες σχετικές διεθνείς συμφωνίες θα πρέπει να είναι συμπληρωματικές για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της γεωργίας και η επισιτιστική ασφάλεια·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι κανένα σημείο της παρούσας συνθήκης δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι επιφέρει, με οποιοδήποτε τρόπο, τροποποίηση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλόμενων μερών δυνάμει άλλων διεθνών συμφωνιών·

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ότι τα ανωτέρω αναφερόμενα δεν έχουν ως στόχο την καθιέρωση κάποιας ιεραρχίας μεταξύ αυτής της συνθήκης και άλλων διεθνών συμφωνιών·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ του γεγονότος ότι τα σχετικά με τη διαχείριση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία θέματα βρίσκονται στο σημείο συνάντησης της γεωργίας, του περιβάλλοντος και του εμπορίου και πεπεισμένα ότι πρέπει να υπάρξει συνέργεια μεταξύ των τομέων αυτών·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ των ευθυνών τους απέναντι στην παρούσα και τις μελλοντικές γενεές για διατήρηση της παγκόσμιας ποικιλότητας των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι κατά την άσκηση των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων στους φυτογενετικούς τους πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, τα κράτη μπορούν να επωφεληθούν αμοιβαίως από τη δημιουργία ενός αποδοτικού πολυμερούς συστήματος που θα διευκολύνει την πρόσβαση σε ένα διαπραγματεύσιμο μέρος των πόρων αυτών και τη σωστή και δίκαιη διανομή των ωφελημάτων που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, και

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να συναφθεί μια διεθνής συμφωνία στο πλαίσιο του οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τη διατροφή και τη γεωργία, εφεξής καλούμενου FAO, δυνάμει του άρθρου XIV της ιδρυτικής του πράξεως,

ΣΥΝΟΜΟΛΟΓΟΥΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

ΜΕΡΟΣ I

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 1

Στόχοι

1.1. Στόχοι της παρούσας συνθήκης είναι η διατήρηση και η αειφόρος χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και η σωστή και δίκαιη διανομή των ωφελημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους εν αρμονία με τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα, την αειφόρο γεωργία και την επισιτιστική ασφάλεια.

1.2. Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται με τη δημιουργία στενών δεσμών μεταξύ της παρούσας συνθήκης και του οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τη διατροφή και τη γεωργία, καθώς και της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα.

Άρθρο 2

Χρήση όρων

Για τους σκοπούς της παρούσας συνθήκης, οι όροι που αναφέρονται παρακάτω έχουν τη σημασία που τους αποδίδεται στο παρόν άρθρο. Οι ορισμοί δεν καλύπτουν το διεθνές εμπόριο των προϊόντων.

«Επί τόπου διατήρηση» είναι η διατήρηση των οικοσυστημάτων και φυσικών ενδιατημάτων καθώς και η συντήρηση και αποκατάσταση βιώσιμων πληθυσμών ειδών στο φυσικό τους περιβάλλον και, στην περίπτωση καλλιεργούμενων φυτικών ειδών, στο περιβάλλον όπου έχουν αναπτυχθεί οι διακριτικοί τους χαρακτήρες.

«Διατήρηση εκτός τόπου» είναι η διατήρηση φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία εκτός του φυσικού τους περιβάλλοντος.

«Φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία» είναι το γενετικό υλικό φυτικής προέλευσης που έχει πραγματική ή δυνητική αξία για τη διατροφή και τη γεωργία.

«Γενετικό υλικό» είναι το υλικό φυτικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένου του υλικού αναπαραγωγής και βλαστικού πολλαπλασιασμού, που περιέχει λειτουργικές μονάδες κληρονομικότητας.

«Ποικιλία» είναι φυτικό σύνολο, εντός μιας βοτανικής κατηγορίας της χαμηλότερης γνωστής ταξινόμησης ιεράρχησης, που ορίζεται από την αναπαραγωγίμη έκφραση των διακριτικών της και άλλων γενετικών της χαρακτήρων.

«Συλλογή εκτός τόπου» είναι συλλογή φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, που διατηρούνται εκτός του φυσικού τους περιβάλλοντος.

«Κέντρο καταγωγής» είναι γεωγραφική ζώνη όπου φυτικό είδος, καλλιεργούμενο ή άγριο, ανέπτυξε για πρώτη φορά τους διακριτικούς του χαρακτήρες.

«Κέντρο ποικιλότητας καλλιεργούμενων ειδών» είναι γεωγραφική ζώνη με υψηλό επίπεδο γενετικής ποικιλότητας για τα είδη που καλλιεργούνται υπό επιτόπιες συνθήκες.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα συνθήκη αφορά τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία.

ΜΕΡΟΣ II

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 4

Γενικές υποχρεώσεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά για την εναρμόνιση των νόμων, κανονισμών και διαδικασιών του με τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει δυνάμει της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 5

Διατήρηση, εξερεύνηση, συλλογή, χαρακτηρισμός, αξιολόγηση και τεκμηρίωση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία

5.1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, υπό την επιφύλαξη της εθνικής του νομοθεσίας, και σε συνεργασία με άλλα συμβαλλόμενα μέρη, όπου απαιτείται, προωθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ανεύρεση, διατήρηση και αιφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και αναλαμβάνει ιδιαίτερα, όπου απαιτείται:

- α) να διερευνήσει και καταγράψει σε ευρετήρια τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση και το βαθμό ποικιλομορφίας στα πλαίσια των υφιστάμενων πληθυσμών, συμπεριλαμβανομένων και των πόρων δυνητικής χρησιμοποίησης και, εφόσον είναι δυνατόν, να αξιολογήσει τους κινδύνους που διατρέχουν·
- β) να προωθήσει τη συλλογή των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και πληροφοριών σχετικών με φυτογενετικούς πόρους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή μπορούν να χρησιμοποιηθούν δυνητικά·
- γ) να ενθαρρύνει ή να υποστηρίξει, ανάλογα με την περίπτωση, τις προσπάθειες των γεωργών και των τοπικών κοινοτήτων για διαχείριση και διατήρηση στον αγρό των φυτογενετικών τους πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·
- δ) να προωθήσει την επιτόπια διατήρηση των αγρίων ειδών που συγγενεύουν με καλλιεργούμενα φυτά και των αγρίων ειδών για διατροφική παραγωγή, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στις προστατευόμενες ζώνες, υποστηρίζοντας, μεταξύ άλλων, τις προσπάθειες των τοπικών και αυτοχθόνων κοινοτήτων·
- ε) να αναπτύξει συνεργασίες κατά τρόπο που να προωθηθεί η εγκαθίδρυση ενός αποτελεσματικού και βιώσιμου συστήματος διατήρησης εκτός τόπου, δίνοντας κάθε δυνατή προσοχή στην ανάγκη επαρκούς τεκμηρίωσης, χαρακτηρισμού, αναπαραγωγής και αξιολόγησης και να προωθήσει την ανάπτυξη και μεταφορά των κατάλληλων για το σκοπό αυτό τεχνολογιών για βελτίωση της αιφόρου χρήσεως των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·
- στ) να παρακολουθεί τη διατήρηση της βιωσιμότητας, το βαθμό ποικιλομορφίας και τη γενετική ακεραιότητα των συλλογών φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

5.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν, όπου είναι αναγκαίο, μέτρα περιορισμού ή, εφόσον είναι δυνατόν, εξάλειψης των κινδύνων που απειλούν τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία.

Άρθρο 6

Αειφόρος χρήση των φυτογενετικών πόρων

6.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επεξεργάζονται και διατηρούν πολιτικές και νομικές διατάξεις κατάλληλες για την προώθηση της αιφόρου χρήσεως των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

6.2. Η αειφόρος χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία μπορεί να περιλαμβάνει κυρίως τα ακόλουθα μέτρα:

- α) επεξεργασία πρόσφορων γεωργικών πολιτικών που ενθαρρύνουν, κατά τα δέοντα, την εφαρμογή και διατήρηση διαφοροποιημένων γεωργικών συστημάτων που ευνοούν την αιφόρο χρήση της γεωργικής βιολογικής ποικιλότητας και των άλλων φυσικών πόρων·
- β) διεξαγωγή μεγαλύτερου αριθμού ερευνών που ενισχύουν και διατηρούν τη βιολογική ποικιλότητα μεγιστοποιώντας την εντός και μεταξύ ειδών ποικιλομορφία, προς όφελος των γεωργών, κυρίως εκείνων που δημιουργούν και χρησιμοποιούν δικές τους ποικιλίες και εφαρμόζουν οικολογικές αρχές συντήρησης της γονιμότητας των εδαφών και καταπολέμησης των ασθενειών, των ζιζανίων και των επιβλαβών οργανισμών·
- γ) προώθηση, με κατάλληλο τρόπο, με τη συμμετοχή των γεωργών, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, των προσπαθειών γενετικής βελτίωσης των καλλιεργειών που ενισχύουν την ικανότητα δημιουργίας ποικιλιών ειδικά προσαρμοσμένων στις διάφορες κοινωνικές, οικονομικές και οικολογικές συνθήκες, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στις οριακές περιοχές·
- δ) διεύρυνση της γενετικής βάσης των καλλιεργούμενων φυτών και αύξηση της ποικιλότητας του γενετικού υλικού που τίθεται στη διάθεση των γεωργών·
- ε) προώθηση, με κατάλληλο τρόπο, αυξημένης χρήσης των τοπικών και τοπικά προσαρμοσμένων καλλιεργειών, ποικιλιών και υποχρησιμοποιούμενων ειδών·
- στ) ενθάρρυνση, με κατάλληλο τρόπο, μεγαλύτερης χρήσης της ποικιλότητας των ποικιλιών και ειδών στη διαχείριση, διατήρηση και αιφόρο χρήση των καλλιεργούμενων στον αγρό φυτών και δημιουργία στενών δεσμών μεταξύ της βελτίωσης των φυτών και της γεωργικής ανάπτυξης για μείωση της ευπάθειας των καλλιεργούμενων φυτών και της γενετικής διάβρωσης και προώθηση προς την κατεύθυνση επίτευξης αυξημένης παγκόσμιας διατροφικής παραγωγής συμβατής με αειφόρο ανάπτυξη,

και

- ζ) επανεξέταση και, όπου απαιτείται, προσαρμογή των στρατηγικών γενετικής βελτίωσης και των κανονισμών που διέπουν την πώληση των ποικιλιών και τη διανομή των σπόρων.

Άρθρο 7

Εθνικές δεσμεύσεις και διεθνής συνεργασία

7.1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εντάσσει, όπου απαιτείται, στις γεωργικές του, καθώς και τις σχετικές με την αγροτική ανάπτυξη, πολιτικές και προγράμματά του τις δραστηριότητες που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 και συνεργάζεται με τα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη, απευθείας ή μέσω του FAO και άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών, στους τομείς της διατήρησης και αειφόρου χρήσεως των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

7.2. Η διεθνής συνεργασία έχει ιδιαίτερα ως αντικείμενο:

- α) τη δημιουργία ή ενίσχυση της ικανότητας των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία στη διατήρηση και αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·
  - β) την ενίσχυση των διεθνών δραστηριοτήτων που αποβλέπουν στην προώθηση της διατήρησης, αξιολόγησης, τεκμηρίωσης, γενετικής διεύρυνσης, βελτίωσης φυτών, πολλαπλασιασμού των σπόρων καθώς και, σύμφωνα με το μέρος IV, κατανομής, πρόσβασης σε και ανταλλαγής φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και της γεωργία και κατάλληλων πληροφοριών και τεχνολογιών·
  - γ) τη διατήρηση και ενίσχυση των θεσμικών ρυθμίσεων που προβλέπονται στο μέρος V,
- και
- δ) την εφαρμογή της στρατηγικής χρηματοδότησης του άρθρου 18.

Άρθρο 8

Τεχνική βοήθεια

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν την παροχή τεχνικής βοήθειας στα συμβαλλόμενα μέρη, κυρίως σε εκείνα που είναι αναπτυσσόμενες χώρες ή χώρες με μεταβατική οικονομία μέσω της διμερούς βοήθειας ή των κατάλληλων διεθνών οργανώσεων, για προώθηση της εφαρμογής της παρούσας συνθήκης.

ΜΕΡΟΣ III

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ

Άρθρο 9

Δικαιώματα των γεωργών

9.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την τεράστια συνεισφορά, παρελθούσα και μελλοντική, των τοπικών και αυτοχθόνων κοινοτήτων καθώς και των γεωργών όλων των περιοχών του κόσμου, και ειδικά των περιοχών των κέντρων καταγωγής και ποικιλότητας των καλλιεργούμενων φυτών, στη διατήρηση και αξιοποίηση των φυτογενετικών πόρων που συνιστούν τη βάση της διατροφικής και γεωργικής παραγωγής σε όλο τον κόσμο.

9.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η ευθύνη πραγμάτωσης των δικαιωμάτων των γεωργών, όσον αφορά τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, ανάγεται στις κυβερνήσεις. Ανάλογα με τις ανάγκες και προτεραιότητές του, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει, ανάλογα με το τι αρμόζει και υπό την επιφύλαξη της εθνικής του νομοθεσίας, να λαμβάνει μέτρα για την προστασία και προαγωγή των δικαιωμάτων των γεωργών, στα οποία συμπεριλαμβάνονται:

- α) η προστασία των παραδοσιακών γνώσεων που σχετίζονται με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία·
- β) το δικαίωμα ισότιμης συμμετοχής στην διανομή των ωφελιμάτων που απορρέουν από τη χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·
- γ) το δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, σε εθνικό επίπεδο, για θέματα σχετικά με τη διατήρηση και αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

9.3. Κανένα σημείο του παρόντος άρθρου δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως περιοριστικό των δικαιωμάτων που μπορεί να έχουν οι καλλιεργητές στη διατήρηση, χρήση, ανταλλαγή και πώληση σπόρων αγρού ή πολλαπλασιαστικού υλικού, υπό την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας και αναλόγως των αναγκών.

ΜΕΡΟΣ IV

ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΤΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ

Άρθρο 10

Πολυμερές σύστημα πρόσβασης και διανομής της ωφέλειας

10.1. Στις σχέσεις τους με τα υπόλοιπα κράτη, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τα κυριαρχικά δικαιώματα κάθε κράτους στους δικούς του φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, συμπεριλαμβανομένου και του ότι η εξουσία καθορισμού της πρόσβασης στους πόρους αυτούς ανήκει στις κυβερνήσεις και ανάγεται στην εθνική νομοθεσία.

10.2. Στην άσκηση των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εγκαθιδρύσουν ένα πολυμερές σύστημα που να είναι αποδοτικό, αποτελεσματικό και διαφανές, τόσο για την διευκόλυνση της πρόσβασης στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία όσο και για την κατανομή, κατά τρόπο σωστό και δίκαιο, των ωφελιμάτων που απορρέουν από τη χρήση των πόρων αυτών, σε μια προοπτική συμπληρωματικότητας και αμοιβαίας ενίσχυσης.

Άρθρο 11

Πεδίο εφαρμογής του πολυμερούς συστήματος

11.1. Για την επίτευξη των στόχων της διατήρησης και αειφόρου χρήσεως των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, και της σωστής και δίκαιης κατανομής των ωφελημάτων που απορρέουν από τη χρήση τους, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1, το πολυμερές σύστημα εφαρμόζεται στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που παρατίθενται στο παράρτημα I επί τη βάση των κριτηρίων επισιτιστικής ασφάλειας και αλληλεξάρτησης.

11.2. Το πολυμερές σύστημα, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 11.1, περιλαμβάνει όλους τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που παρατίθενται στο παράρτημα I, τους οποίους διαχειρίζονται και διοικούν τα συμβαλλόμενα μέρη και οι οποίοι ανάγονται στην ευθύνη του δημόσιου τομέα. Για την πληρέστερη δυνατή κάλυψη, τα συμβαλλόμενα μέρη καλούν τους υπόλοιπους κατόχους φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που αναφέρονται στο παράρτημα I, να εντάξουν τους φυτογενετικούς αυτούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στο πολυμερές σύστημα.

11.3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν επίσης να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να ενθαρρύνουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους και κατέχουν φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I, να εντάξουν τους φυτογενετικούς αυτούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στο πολυμερές σύστημα.

11.4. Μέσα στα επόμενα δύο χρόνια από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης, το Διευθύνον Όργανο αξιολογεί τις πραγματοποιηθείσες προόδους όσον αφορά την ένταξη στο πολυμερές σύστημα των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που αναφέρονται στην παράγραφο 11.3. Μετά την αξιολόγηση αυτή, το Διευθύνον Όργανο αποφασίζει εάν πρέπει να συνεχιστεί να διευκολύνεται η πρόσβαση στα φυσικά και νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 11.3 που δεν έχουν εντάξει τους εν λόγω φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στο πολυμερές σύστημα ή αν πρέπει να λάβει κάποια άλλα μέτρα που κρίνει πρόσφορα.

11.5. Το πολυμερές σύστημα περιλαμβάνει επίσης τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που παρατίθενται στο παράρτημα I και συντηρούνται στις συλλογές εκτός τόπου των διεθνών κέντρων γεωργικής έρευνας της συμβουλευτικής ομάδας για τη διεθνή γεωργική έρευνα (ΣΟΔΓΕ), όπως προβλέπεται στην παράγραφο 15.1 στοιχείο α), και σε άλλα διεθνή ιδρύματα, σύμφωνα με την παράγραφο 15.5.

Άρθρο 12

Διευκόλυνση πρόσβασης στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στα πλαίσια του πολυμερούς συστήματος

12.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η με διευκόλυνση πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 11, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης.

12.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να λάβουν αναγκαία νομικά ή άλλα κατάλληλα μέτρα για παροχή της πρόσβασης αυτής στα υπόλοιπα συμβαλλόμενα μέρη μέσω του πολυμερούς συστήματος. Για το σκοπό αυτό, η πρόσβαση προσφέρεται επίσης και στα φυσικά και νομικά πρόσωπα που υπάγονται στη δικαιοδοσία κάθε συμβαλλόμενου μέρους, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 11.4.

12.3. Η πρόσβαση αυτή παρέχεται σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

- α) η πρόσβαση παρέχεται όταν αποκλειστικός σκοπός είναι η διατήρηση και χρήση για έρευνα, γενετική βελτίωση και επιμόρφωση για τη διατροφή και τη γεωργία, υπό την προϋπόθεση να μην προορίζεται για χημικές ή φαρμακευτικές χρήσεις, ούτε για άλλες μη διατροφικές και μη ζωοτροφικές βιομηχανικές χρήσεις. Στην περίπτωση των φυτών που καλλιεργούνται για πολλαπλές χρήσεις (διατροφικές και μη), η ένταξή τους στο πολυμερές σύστημα και η δυνατότητα εφαρμογής του καθεστώτος διευκόλυνσης της πρόσβασης εξαρτάται από τη σπουδαιότητά τους για την επισιτιστική ασφάλεια·
- β) η πρόσβαση παρέχεται ταχέως, χωρίς να είναι αναγκαίο να παρακολουθείται μεμονωμένα κάθε δείγμα, και δωρεάν ή, όταν απαιτείται κάποια πληρωμή για κάλυψη εξόδων, αυτή δεν πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο επαγόμενο κόστος·
- γ) μαζί με τους προσφερόμενους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, διατίθενται και όλα τα διαθέσιμα δεδομένα διαβατηρίου και, υπό την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας, και κάθε άλλη σχετική διαθέσιμη και μη εμπιστευτική πληροφορία περιγραφής τους·
- δ) οι δικαιούχοι δεν μπορούν να διεκδικήσουν κανένα δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλο δικαίωμα που περιορίζει την με διευκόλυνση πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία ή στα γενετικά μέρη ή συστατικά τους, υπό την μορφή που τα παρέλαβαν από το πολυμερές σύστημα·
- ε) η πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που είναι σε πορεία τελειοποίησης, συμπεριλαμβανομένου του υλικού που είναι σε πορεία τελειοποίησης από τους γεωργούς, παραμένει στη διακριτική ευχέρεια των κατόχων, κατά την περίοδο της τελειοποίησής τους·
- στ) η πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα ιδιοκτησιακά δικαιώματα παρέχεται σύμφωνα με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες και εθνικούς νόμους·
- ζ) οι δικαιούχοι των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, στους οποίους πόρους παρέχεται πρόσβαση στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος και διατηρούνται, τους τηρούν στη διάθεση του πολυμερούς συστήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης·

η) υπό την επιφύλαξη των υπόλοιπων διατάξεων του παρόντος άρθρου, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η πρόσβαση στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που βρίσκονται σε συνθήκες επί τόπου διατήρησης παρέχεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή, ελλείψει τέτοιας νομοθεσίας, σύμφωνα με τους κανόνες που μπορεί να θεσπίσει το Διευθύνον Όργανο.

12.4. Για το σκοπό αυτό, η διευκόλυνση πρόσβασης, σύμφωνα με τις παραγράφους 12.2 και 12.3 ανωτέρω, παρέχεται σύμφωνα με τυποποιημένη μεταφοράς υλικού (ΣΜΥ) που υιοθετείται από το Διευθύνον Όργανο και η οποία περιλαμβάνει τις διατάξεις της παραγράφου 12.3 στοιχεία α), δ) και ζ), καθώς και τις διατάξεις τις σχετικές με την διανομή της ωφέλειας της παραγράφου 13.2 στοιχείο δ) σημείο ii) και τις υπόλοιπες σχετικές διατάξεις της παρούσας συνθήκης, καθώς και τη διάταξη που αναφέρει ότι ο αποδέκτης των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία πρέπει να ζητεί την εφαρμογή των όρων της ΣΜΥ στη μεταφορά των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία σε κάποιο άλλο πρόσωπο ή οντότητα, καθώς και σε κάθε μεταγενέστερη μεταφορά των φυτογενετικών αυτών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

12.5. Τα συμβαλλόμενα μέρη μεριμνούν για την παροχή δυνατότητας προσφυγής στο δικαστικό τους σύστημα, σύμφωνα με τις ισχύουσες δικαιοδοτικές διατάξεις, σε περίπτωση συμβατικών διαφορών που προκύπτουν από τις ΣΜΥ αυτές, αναγνωρίζοντας ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις ΣΜΥ αυτές βαρύνουν αποκλειστικά τα συμβαλλόμενα στις ΣΜΥ αυτές μέρη.

12.6. Σε καταστάσεις επείγουσας ανάγκης λόγω καταστροφών, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να παρέχουν διευκόλυνση πρόσβασης στους κατάλληλους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος για να συμβάλλουν στην αποκατάσταση των γεωργικών συστημάτων, σε συνεργασία με τους συντονιστές βοήθειας.

Άρθρο 13

Διανομή της ωφέλειας μέσα στο πολυμερές σύστημα

13.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η διευκόλυνση πρόσβασης στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που περιλαμβάνονται στο πολυμερές σύστημα συνιστά αφ' εαυτής μείζονα ωφέλεια του πολυμερούς συστήματος και συμφωνούν η κατανομή των προκύπτοντων ωφελιμάτων να γίνεται με σωστό και δίκαιο τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

13.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της εμπειρικής, των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος να κατανέμονται με σωστό και δίκαιο τρόπο μέσω των ακόλουθων μηχανισμών: ανταλλαγή

πληροφοριών, πρόσβαση στις τεχνολογίες και μεταφορά αυτών, ενίσχυση των δυνατοτήτων, κατανομή των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από την εμπορευματοποίηση, λαμβανομένων υπόψη των πεδίων δραστηριοτήτων προτεραιότητας του υπό συνεχή εξέλιξη παγκόσμιου σχεδίου δράσεως και σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του Διευθύνοντος Οργάνου:

α) Ανταλλαγή πληροφοριών

Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να προσφέρουν τις πληροφορίες που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους καταλόγους και ευρητήρια, ενημέρωση για τις τεχνολογίες και τα αποτελέσματα της τεχνικής, επιστημονικής και κοινωνικοοικονομικής έρευνας, συμπεριλαμβανομένου του χαρακτηρισμού, της αξιολόγησης και της χρησιμοποίησης, σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που περιλαμβάνονται στο πολυμερές σύστημα. Οι πληροφορίες αυτές καθίστανται διαθέσιμες, εφόσον δεν είναι εμπιστευτικές, υπό την επιφύλαξη του εφαρμοστέου δικαίου και σύμφωνα με τις εθνικές δυνατότητες. Οι πληροφορίες αυτές τίθενται στη διάθεση όλων των συμβαλλομένων μερών στην παρούσα συνθήκη μέσω του συστήματος πληροφόρησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17.

β) Πρόσβαση στις τεχνολογίες και μεταφορά τεχνολογιών

i) Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να παρέχουν ή/και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις τεχνολογίες που στοχεύουν στη διατήρηση, χαρακτηρισμό, αξιολόγηση και χρησιμοποίηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που περιλαμβάνονται στο πολυμερές σύστημα. Αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες τεχνολογίες δεν μπορούν να μεταφερθούν παρά μόνον μέσω του γενετικού υλικού, τα συμβαλλόμενα μέρη παρέχουν ή/και διευκολύνουν την πρόσβαση στις τεχνολογίες αυτές και στο γενετικό υλικό που περιλαμβάνονται στο πολυμερές σύστημα καθώς και στις βελτιωμένες ποικιλίες και στο γενετικό υλικό που δημιουργήθηκαν χάρη στη χρησιμοποίηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που περιλαμβάνονται στο πολυμερές σύστημα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12. Η πρόσβαση στις τεχνολογίες αυτές, στις βελτιωμένες ποικιλίες και στο γενετικό υλικό παρέχεται ή/και διευκολύνεται με τήρηση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων και των νόμων που ισχύουν σχετικά με την πρόσβαση και σύμφωνα με τις εθνικές δυνατότητες.

ii) Η πρόσβαση στις τεχνολογίες και η μεταφορά τους στις χώρες, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες και τις χώρες με μεταβατική οικονομία, διασφαλίζονται διά σειράς μέτρων όπως η δημιουργία και η λειτουργία θεματικών ομάδων κατά καλλιέργεια για τη χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και η συμμετοχή στις ομάδες αυτές, όπου όλες οι εταιρικές σχέσεις, ασχέτως τύπου, έχουν στόχο την έρευνα-ανάπτυξη και κοινές σχετικές με το λαμβανόμενο υλικό επιχειρήσεις, την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την αποτελεσματική πρόσβαση στις εγκαταστάσεις έρευνας.

iii) Η πρόσβαση στις τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών που προστατεύονται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, και η μεταφορά τους, όπως προβλέπεται στα σημεία i) και ii) ανωτέρω, στις αναπτυσσόμενες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη, ιδιαίτερα στις λιγότερο προηγμένες χώρες και τις χώρες με μεταβατική οικονομία, διασφαλίζονται ή/και διευκολύνονται βάσει ενός πλαισίου δικαιών και όσο το δυνατόν ευνοϊκότερων όρων, ιδιαίτερα στην περίπτωση των τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για λόγους διατήρησης, καθώς και των τεχνολογιών που προορίζονται για τους αγρότες των αναπτυσσόμενων χωρών και, ειδικότερα, των λιγότερο προηγμένων χωρών και των χωρών σε μεταβατική πορεία, συμπεριλαμβανομένων και όρων χαρακτηριστικών και προτιμησιακών, εφόσον υπάρχει τέτοια αμοιβαία συμφωνία, μεταξύ άλλων, μέσω εταιρικών σχέσεων έρευνας-ανάπτυξης στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος. Η πρόσβαση και μεταφορά διασφαλίζονται υπό συνθήκες που εγγυώνται την πρόσφορη και αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και είναι σύμφωνες με αυτά.

γ) *Ενίσχυση των δυνατοτήτων*

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία, όπως αυτές αντικατοπτρίζονται από την προτεραιότητα που παρέχουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων στο θέμα των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία στα σχέδια και προγράμματά τους, εφόσον υφίστανται, με αντικείμενο τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία που καλύπτονται από το πολυμερές σύστημα, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να παρέχουν προτεραιότητα: i) στην κατάρτιση ή/και ενίσχυση επιστημονικών και τεχνικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στο θέμα της διατήρησης και αειφόρου χρήσης των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία· ii) στην δημιουργία και ενίσχυση εγκαταστάσεων προοριζόμενων για τη διατήρηση και αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με μεταβατική οικονομία, και iii) στην επιστημονική έρευνα που διεξάγεται κατά προτίμηση και, ει δυνατόν, στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με μεταβατική οικονομία, σε συνεργασία με τα ιδρύματα των χωρών αυτών, καθώς και στην ενδυναμωση της ικανότητας διεξαγωγής τέτοιων ερευνών στους τομείς όπου είναι αναγκαίο.

δ) *Κατανομή των οικονομικών και άλλων ωφελημάτων που απορρέουν από την εμπορευματοποίηση*

i) Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν, στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος, να λάβουν μέτρα για διασφάλιση της κατανομής των εμπορικών ωφελημάτων που απορρέουν από τη συμμετοχή του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα στις δραστηριότητες που προσδιορίζονται στο παρόν άρθρο, μέσω εταιρικών σχέσεων και συνεργασιών, κυρίως με τον ιδιωτικό τομέα των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών σε μεταβατική πορεία, στην έρευνα και τελειοποίηση τεχνολογιών·

ii) Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι η τυποποιημένη συμφωνία μεταφοράς υλικού (ΣΜΥ) που προβλέπεται στην παράγραφο 12.4 πρέπει να περιέχει διάταξη δυνάμει της οποίας δικαιούχος που εμπορευματοποιεί προϊόν που είναι φυτογενετικός πόρος για τη διατροφή και τη γεωργία και που εμπεριέχει υλικό στο οποίο ο εν λόγω δικαιούχος απέκτησε πρόσβαση χάρη στο πολυμερές σύστημα

απαιτείται να καταβάλει στο μηχανισμό που προβλέπεται στην παράγραφο 19.3 στοιχείο στ) ένα δίκαιο μέρος των ωφελημάτων που απορρέουν από την εμπορευματοποίηση του εν λόγω προϊόντος, εκτός εάν το προϊόν αυτό είναι διαθέσιμο χωρίς περιορισμούς στους υπόλοιπους δικαιούχους για σκοπούς έρευνας και γενετικής βελτίωσης οπότε, στην περίπτωση αυτή, ο δικαιούχος που εμπορευματοποιεί το προϊόν προτρέπει να προβεί σε αυτή την πληρωμή.

Στην πρώτη του συνεδρίαση, το Διευθύνον Όργανο αποφασίζει για το ποσό, τη μορφή και τον τρόπο της πληρωμής, σύμφωνα με τις εμπορικές πρακτικές. Το Διευθύνον Όργανο μπορεί να αποφασίσει να καθορίσει διάφορα ποσά πληρωμής για τις διάφορες κατηγορίες αποδεκτών που εμπορευματοποιούν τέτοια προϊόντα· μπορεί επίσης να αποφασίσει, εφόσον κρίνει αναγκαίο, την απαλλαγή από τις πληρωμές αυτές των μικροκαλλιεργητών των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία. Το Διευθύνον Όργανο μπορεί, από καιρού σε καιρό, να εξετάζει τα ποσά των πληρωμών για να επιτυγχάνει τη σωστή και δίκαιη κατανομή των πλεονεκτημάτων ενώ μπορεί επίσης να αξιολογεί, κατά τη διάρκεια των πέντε ετών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συνθήκης, εάν η διάταξη της ΣΜΥ που προβλέπει την υποχρεωτική πληρωμή εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις στις οποίες τα εμπορευματοποιούμενα αυτά προϊόντα είναι, χωρίς περιορισμούς, στη διάθεση άλλων δικαιούχων για σκοπούς έρευνας και επιλογής.

13.3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι τα ωφελήματα που απορρέουν από τη χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και κατανέμονται στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος πρέπει να κατευθύνονται κατά πρώτο λόγο, άμεσα ή έμμεσα, προς τους καλλιεργητές όλων των χωρών, ιδιαίτερα των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία, που διατηρούν και χρησιμοποιούν με αειφόρο τρόπο τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία.

13.4. Στην πρώτη του συνεδρίαση, το Διευθύνον Όργανο εξετάζει τη χάραξη πολιτικής και σχετικών κριτηρίων με σκοπό την παροχή ειδικής βοήθειας στο πλαίσιο της συμφωνημένης στρατηγικής χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 18, για τη διατήρηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με μεταβατική οικονομία των οποίων η συνεισφορά στην ποικιλότητα των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που εντάσσονται στο πολυμερές σύστημα είναι σημαντική ή/και έχουν ιδιαίτερες ανάγκες.

13.5. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ικανότητα των αναπτυσσόμενων χωρών, και κυρίως των χωρών με μεταβατική οικονομία, να εφαρμόσουν πλήρως το παγκόσμιο σχέδιο δράσεως εξαρτάται σε μεγάλο μέρος από την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου και της στρατηγικής χρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 18.

13.6. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλύουν τα στοιχεία μιας στρατηγικής εθελοντικής συνεισφοράς στην διανομή της ωφέλειας, δυνάμει της οποίας οι βιομηχανίες τροφίμων που επωφελούνται από τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία συμβάλλουν στο πολυμερές σύστημα.

ΜΕΡΟΣ V

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Άρθρο 14

Διεθνές σχέδιο δράσεως

Αναγνωρίζοντας ότι το διαρκώς εξελισσόμενο παγκόσμιο σχέδιο δράσεως για τη διατήρηση και αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία έχει ιδιαίτερη σημασία για την παρούσα συνθήκη, τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να προωθήσουν τη σωστή εφαρμογή του, κυρίως μέσω εθνικών δράσεων και, εφόσον χρειάζεται, μέσω της διεθνούς συνεργασίας έτσι ώστε να διαμορφωθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο, ιδιαίτερα για την ενίσχυση των δυνατοτήτων, τη μεταφορά τεχνολογιών και την ανταλλαγή πληροφοριών, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 13.

Άρθρο 15

Συλλογές εκτός τόπου φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που διατηρούνται από τα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας της συμβουλευτικής ομάδας για τη διεθνή γεωργική έρευνα και από άλλα διεθνή ιδρύματα

15.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σπουδαιότητα που έχουν για την παρούσα συνθήκη συλλογές εκτός τόπου φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία που κατέχουν εν είδει καταπιστεύματος τα διεθνή κέντρα γεωργικής έρευνας (ΔΚΓΕ) της συμβουλευτικής ομάδας για τη διεθνή γεωργική έρευνα (ΣΟΔΓΕ). Τα συμβαλλόμενα μέρη παροτρύνουν τα ΔΚΓΕ να υπογράψουν συμφωνίες με το Διευθύνον Όργανο όσον αφορά τις συλλογές εκτός τόπου, σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους:

- α) οι φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία που παρατίθενται στο παράρτημα I της παρούσας συνθήκης και κατέχονται από τα ΔΚΓΕ είναι διαθέσιμες σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στο μέρος IV της παρούσας συνθήκης·
- β) οι φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία που δεν περιλαμβάνονται σε εκείνους του παραρτήματος I της παρούσας συνθήκης και έχουν συλλεγεί πριν από τη θέση σε ισχύ της συνθήκης, και οι οποίοι κατέχονται από τα ΔΚΓΕ, είναι διαθέσιμοι σύμφωνα με τις διατάξεις της εν ισχύι ΣΜΥ σύμφωνα με τις συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ των ΔΚΓΕ και του FAO. Η ΣΜΥ αυτή τροποποιείται με απόφαση του Διευθύνοντος Οργάνου το αργότερο κατά τη δεύτερη τακτική του συνεδρίαση, σε συνεργασία με τα ΔΚΓΕ, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της παρούσας συνθήκης, ιδιαίτερα τα άρθρα 12 και 13, και τους ακόλουθους όρους:
- i) τα ΔΚΓΕ ενημερώνουν περιοδικώς το Διευθύνον Όργανο για τις συναφθείσες ΣΜΥ, σύμφωνα με χρονοδιάγραμμα που πρέπει να καταρτιστεί από το Διευθύνον Όργανο,
- ii) τα συμβαλλόμενα μέρη στο έδαφος των οποίων έχουν συλλεγεί επιτοπίως οι γενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία, παραλαμβάνουν δείγματα των φυτογενετικών αυτών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία κατόπιν αιτήσεως, χωρίς ΣΜΥ,
- iii) τα πλεονεκτήματα που ορίζονται στην προαναφερθείσα ΣΜΥ και συγκεντρώνονται στο μηχανισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 19.3 στοιχείο στ) θα χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα στη διατήρηση και αειφόρο χρησιμοποίηση των υπόψη φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, κυρίως στα εθνικά και περιφερειακά προγράμματα των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία, και όλως ιδιαίτερα στα κέντρα ποικιλότητας και τις λιγότερο προηγμένες χώρες,
- iv) τα ΔΚΓΕ λαμβάνουν όλα τα πρόσφορα στα πλαίσια των εξουσιών τους μέτρα για να διασφαλίσουν την υλοποίηση των όρων που προβλέπονται στις συμφωνίες μεταφοράς υλικού και ενημερώνουν αμελλητί το Διευθύνον Όργανο για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης·
- γ) τα ΔΚΓΕ αναγνωρίζουν στο Διευθύνον Όργανο το δικαίωμα παροχής γενικών υποδείξεων σχετικά με τις εκτός τόπου συλλογές που κατέχουν, τηρουμένης της παρούσας συνθήκης·
- δ) οι επιστημονικές και τεχνικές εγκαταστάσεις στις οποίες διατηρούνται οι εν λόγω εκτός τόπου συλλογές παραμένουν υπό τα ΔΚΓΕ, τα οποία αναλαμβάνουν τη διαχείριση και διοίκηση αυτών των εκτός τόπου συλλογών σύμφωνα με τους αποδεκτούς κανόνες στο διεθνές σχέδιο, και κυρίως τους κανόνες τραπεζών γενετικού υλικού, όπως αυτοί έχουν εγκριθεί από την επιτροπή γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία του FAO·
- ε) σε τυχόν αίτηση ΔΚΓΕ, ο Γραμματέας προσπαθεί να παράσχει την κατάλληλη τεχνική υποστήριξη·
- στ) ο Γραμματέας έχει το δικαίωμα της ανά πάσα στιγμή πρόσβασης στις εγκαταστάσεις καθώς και ελέγχου όλων των αναλαμβανόμενων εκεί δραστηριοτήτων που αφορούν άμεσα τη διατήρηση και ανταλλαγή του υλικού που προβλέπεται από τον παρόν άρθρο·
- ζ) εάν η ορθή διατήρηση αυτών των συλλογών εκτός τόπου που κατέχονται από τα ΔΚΓΕ παρεμποδίζεται ή απειλείται από οποιοδήποτε γεγονός, συμπεριλαμβανομένης της ανωτέρας βίας, ο Γραμματέας, με τη σύμφωνη γνώμη φιλοξενούσας χώρας, βοηθά στην απομάκρυνση και μεταφορά τους στο μέτρο του δυνατού.

15.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να παραχωρούν διευκόλυνση πρόσβασης στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία του παραρτήματος I στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος στα ΔΚΓΕ της ΣΟΔΓΕ που έχουν υπογράψει συμφωνίες με το Διευθύνον Όργανο σύμφωνα με την παρούσα συνθήκη. Τα κέντρα αυτά εγγράφονται σε κατάλογο που διατηρείται από τον Γραμματέα και είναι στη διάθεση των συμβαλλομένων μερών κατόπιν αιτήσεώς τους.

15.3. Υλικό εκτός εκείνου του παραρτήματος I, το οποίο παραλαμβάνεται και διατηρείται από τα ΔΚΓΕ μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας συνθήκης, είναι προσβάσιμο υπό όρους συμβατούς με εκείνους που έχουν συμφωνηθεί αμοιβαίως μεταξύ των ΔΚΓΕ που παραλαμβάνουν το υλικό και της χώρας καταγωγής των πόρων αυτών ή της χώρας που έχει αποκτήσει τους πόρους αυτούς σύμφωνα με τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα ή άλλη εφαρμοστέα νομοθεσία.

15.4. Τα συμβαλλόμενα μέρη προτρέπονται να παραχωρούν στα ΔΚΓΕ που έχουν υπογράψει συμφωνίες με το Διευθύνον Όργανο, πρόσβαση, υπό αμοιβαίως συμφωνημένους όρους, στους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία καλλιεργούμενων αλλά μη περιλαμβανόμενων στο παράρτημα I φυτών που είναι σημαντικά για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες των ΔΚΓΕ.

15.5. Το Διευθύνον Όργανο προσπαθεί επίσης να συνάψει συμφωνίες για σκοπούς αναφερόμενους στο παρόν άρθρο με άλλους αρμόδιους διεθνείς θεσμούς.

Άρθρο 16

Τα διεθνή δίκτυα φυτογενετικών πόρων

16.1. Η συνεργασία που υφίσταται στο πλαίσιο διεθνών δικτύων φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία ενθαρρύνεται ή αναπτύσσεται, ανάλογα με τις υφιστάμενες συμφωνίες και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πληρέστερη δυνατή κάλυψη των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία.

16.2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν, όπου ενδείκνυται, όλα τα σχετικά ιδρύματα, κυβερνητικούς, ιδιωτικούς και μη κυβερνητικούς θεσμούς, ιδρύματα έρευνας ή γενετικής βελτίωσης ή άλλα ιδρύματα, να συμμετέχουν στα διεθνή δίκτυα.

Άρθρο 17

Το παγκόσμιο σύστημα πληροφόρησης για τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία

17.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την ανάπτυξη και ενίσχυση ενός παγκόσμιου συστήματος πληροφόρησης προκειμένου να διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών, επί τη βάση των υφιστάμενων συστημάτων πληροφόρησης, για επιστημονικά, τεχνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι ανταλλαγές πληροφοριών συμβάλλουν στην κατανομή των πλεονεκτημάτων θέτοντας τις πληροφορίες για τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία στη διάθεση όλων των συμβαλλόμενων μερών. Κατά την ανάπτυξη του παγκόσμιου συστήματος πληροφόρησης, επιζητείται η συνεργασία με το μηχανισμό ανταλλαγών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα.

17.2. Για περιπτώσεις κινδύνων που απειλούν την αποτελεσματική συντήρηση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, και με σκοπό τη διασφάλιση του γενετικού υλικού, πρέπει να προωθηθεί σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης με βάση κοινοποιήσεις από τα συμβαλλόμενα μέρη.

17.3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται με την επιτροπή των γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία του FAO στην περιοδική επαναξιολόγηση της παγκόσμιας κατάστασης των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία προκειμένου να διευκολύνεται η ενημέρωση του διαρκώς εξελισσόμενου παγκόσμιου σχεδίου δράσεως που προβλέπεται στο άρθρο 14.

ΜΕΡΟΣ VI

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 18

Χρηματοδοτικοί πόροι

18.1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να εφαρμόσουν στρατηγική χρηματοδότησης για την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

18.2. Στόχοι της στρατηγικής χρηματοδότησης είναι η ενίσχυση της διαθεσιμότητας, της διαφάνειας, της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της διάθεσης χρηματοδοτικών πόρων για την εφαρμογή των δραστηριοτήτων των σχετικών με την παρούσα συνθήκη.

18.3. Για την κινητοποίηση κονδυλίων για δραστηριότητες, σχέδια και προγράμματα προτεραιότητας, αφορώντα ιδιαίτερα τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις χώρες με μεταβατική οικονομία, και λαμβάνοντας υπόψη το παγκόσμιο σχέδιο δράσεως, το Διευθύνον Όργανο θέτει περιοδικώς ένα στόχο στο θέμα της χρηματοδότησης.

18.4. Σύμφωνα με τη στρατηγική αυτή χρηματοδότησης:

α) τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα, στο πλαίσιο των διευθυνόντων οργάνων των σχετικών διεθνών μηχανισμών, ταμείων και οργάνων, για την παροχή της δέουσας προτεραιότητας και προσοχής στην αποτελεσματική κατανομή προβλεπόμενων και συμφωνημένων πόρων για την εφαρμογή των σχετικών με την παρούσα συνθήκη σχεδίων και προγραμμάτων·

β) το μέτρο στο οποίο τα συμβαλλόμενα μέρη, όταν πρόκειται για αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με μεταβατική οικονομία εκπληρώνουν αποτελεσματικά τις βάσει της παρούσας συνθήκης υποχρεώσεις τους εξαρτάται από την αποτελεσματική κατανομή, κυρίως από μέρους των συμβαλλόμενων μερών που είναι αναπτυγμένες χώρες, των πόρων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με μεταβατική οικονομία παρέχουν κάθε αναγκαία προτεραιότητα, στα πλαίσια των σχεδίων και προγραμμάτων τους, στην ενίσχυση των δυνατοτήτων τους στο θέμα των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία·

- γ) τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυγμένες χώρες παρέχουν, και τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με μεταβατική οικονομία επωφελούνται, από τους χρηματοδοτικούς πόρους για την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης μέσω διμερών, περιφερειακών και πολυμερών οδών. Στις οδούς αυτές περιλαμβάνεται και ο μηχανισμός που προβλέπεται στην παράγραφο 19.3 στοιχείο στ).
- δ) κάθε συμβαλλόμενο μέρος δεσμεύεται να αναλάβει εθνικές δραστηριότητες για τη διατήρηση και αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία και να διαθέσει για τις δραστηριότητες αυτές χρηματοδοτικούς πόρους ανάλογα με τις δυνατότητές του και τα οικονομικά του μέσα. Οι διατιθέμενοι χρηματοδοτικοί πόροι δεν θα χρησιμοποιούνται για σκοπούς μη σύμφωνους με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης, ιδιαίτερα στους τομείς που συνδέονται με το διεθνές εμπόριο των προϊόντων.
- ε) τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι τα χρηματοδοτικά πλεονεκτήματα που απορρέουν από την παράγραφο 13.2 στοιχείο δ) αποτελούν μέρος της στρατηγικής χρηματοδότησης.
- στ) από τα συμβαλλόμενα μέρη, από τον ιδιωτικό τομέα, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 13, από μη κυβερνητικές οργανώσεις και από άλλες πηγές μπορούν να υπάρξουν και εθελοντικές συνεισφορές. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν το Διευθύνον Όργανο να μελετήσει τα στοιχεία μιας στρατηγικής που να αποβλέπει στην ενθάρρυνση τέτοιων συνεισφορών.

18.5. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να δίδεται προτεραιότητα στην εφαρμογή σχεδίων και προγραμμάτων που συμφωνούνται για καλλιεργητές των αναπτυσσόμενων χωρών και, ιδιαίτερα, των λιγότερο προηγμένων καθώς των χωρών με μεταβατική οικονομία, που διατηρούν και χρησιμοποιούν με αειφόρο τρόπο τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία.

ΜΕΡΟΣ VII

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 19

Διευθύνον Όργανο

19.1. Για την παρούσα συνθήκη, δημιουργείται Διευθύνον Όργανο αποτελούμενο από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.

19.2. Όλες οι αποφάσεις του Διευθύνοντος Οργάνου λαμβάνονται ομοφώνως, εκτός κι αν εγκριθεί ομοφώνως κάποια άλλη μέθοδος για τη λήψη αποφάσεων για ορισμένα μέτρα. Επί των θεμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 23 και 24, απαιτείται πάντοτε ομοφωνία.

19.3. Το Διευθύνον Όργανο έχει ως αποστολή να προωθή την πλήρη πραγμάτωση της παρούσας συνθήκης, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της, και κυρίως:

- α) να παρέχει υποδείξεις και γενικές κατευθύνσεις για την παρακολούθηση και υιοθέτηση των αναγκαίων συστάσεων για την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης και, ιδιαίτερα, τη λειτουργία του πολυμερούς συστήματος·
- β) να υιοθετεί σχέδια και προγράμματα για την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης·
- γ) να υιοθετήσει στην πρώτη του συνεδρίαση και να εξετάζει περιοδικώς τη στρατηγική χρηματοδότησης για την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18·
- δ) να εγκρίνει τον προϋπολογισμό της παρούσας συνθήκης·
- ε) να μελετά και να ιδρύει, υπό την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας των αναγκαίων κονδυλίων, τα επικουρικά όργανα που κρίνει αναγκαία καθώς και την αντίστοιχη αποστολή και σύνθεσή τους·
- στ) να δημιουργεί, όταν είναι ανάγκη, κατάλληλο μηχανισμό όπως π.χ. καταπιστευματικό λογαριασμό, για την συγκέντρωση και χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων που εισπράττει για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας συνθήκης·
- ζ) να δημιουργήσει και να διατηρεί συνεργασία με τους υπόλοιπους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και με τα όργανα που έχουν συσταθεί από συνθήκες, κυρίως τη διάσκεψη των μερών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα στους τομείς που προβλέπονται από την παρούσα συνθήκη, συμπεριλαμβανομένης και της συμμετοχής τους στη στρατηγική χρηματοδότησης·
- η) να εξετάζει και να υιοθετεί, όπου απαιτείται, τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23·
- θ) να εξετάζει και να υιοθετεί, όπου απαιτείται, τροποποιήσεις των παραρτημάτων της παρούσας συνθήκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24·
- ι) να εξετάσει τα στοιχεία μιας στρατηγικής με στόχο την ενθάρρυνση των εθελοντικών συνεισφορών και, ιδιαίτερα, όσον αφορά τα άρθρα 13 και 18·
- ια) να αναλαμβάνει κάθε άλλη αναγκαία αποστολή για την πραγμάτωση των στόχων της παρούσας συνθήκης·
- ιβ) να λαμβάνει υπόψη σχετικές αποφάσεις της διάσκεψης των μερών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα και άλλων αρμόδιων διεθνών οργανισμών και οργάνων συνθήκων·

γ) να ενημερώνει, όταν απαιτείται, τη διάσκεψη των μερών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα και άλλους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς και όργανα συνθηκών για θέματα σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης,

και

ιδ) να εγκρίνει τους όρους συμφωνιών με τα ΔΚΓΕ και άλλους διεθνείς θεσμούς που προβλέπονται στο άρθρο 15 και να επανεξετάζει και να τροποποιεί τη ΣΜΥ που προβλέπεται στο άρθρο 15.

19.4. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 19.6, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαθέτει μια ψήφο και μπορεί να αντιπροσωπεύεται στις συνόδους του Διευθύνοντος Οργάνου από έναν εκπρόσωπο, ο οποίος μπορεί να συνοδεύεται από έναν αναπληρωτή του, καθώς και από εμπειρογνώμονες και συμβούλους. Οι αναπληρωτές, οι εμπειρογνώμονες και οι σύμβουλοι μπορούν να συμμετέχουν στις συζητήσεις του Διευθύνοντος Οργάνου, δεν έχουν όμως δικαίωμα ψήφου πλην της περιπτώσεως όπου έχουν λάβει τη δέουσα εξουσιοδότηση για αντικατάσταση εκπροσώπου.

19.5. Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, οι εξειδικευμένοι θεσμοί του και ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κάθε κράτος που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας συνθήκης μπορούν να εκπροσωπούνται υπό την ιδιότητα του παρατηρητή στις συνόδους του Διευθύνοντος Οργάνου. Κάθε άλλο όργανο ή θεσμός, κυβερνητικός ή μη, με αρμοδιότητα σε τομείς σχετικούς με τη διατήρηση και την αειφόρο χρήση των φυτογενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, που ενημερώνει τη Γραμματεία ότι επιθυμεί να εκπροσωπηθεί ως παρατηρητής σε σύνοδο του Διευθύνοντος Οργάνου, μπορεί να γίνει δεκτός με την ιδιότητα αυτή, εκτός εάν υπάρχει αντίρρηση από το ένα τρίτο τουλάχιστον των παριστάμενων συμβαλλόμενων μερών. Η αποδοχή και συμμετοχή παρατηρητών διέπεται από τον εσωτερικό κανονισμό που υιοθετείται από το Διευθύνον Όργανο.

19.6. Οργανισμός μέλος του FAO που είναι συμβαλλόμενο μέρος και τα κράτη μέλη αυτού του οργανισμού μέλους που είναι συμβαλλόμενα μέρη ασκούν τα δικαιώματα και εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ιδιότητά τους του μέλους, σύμφωνα, *mutatis mutandis*, με τη συστατική πράξη και το γενικό κανονισμό του FAO.

19.7. Το Διευθύνον Όργανο μπορεί, εν ανάγκη, να εγκρίνει και να τροποποιεί τον εσωτερικό και χρηματοδοτικό του κανονισμό, οι οποίοι δεν πρέπει να είναι ασύμβατοι με την παρούσα συνθήκη.

19.8. Για την ύπαρξη απαρτίας σε οποιαδήποτε σύνοδο του Διευθύνοντος Οργάνου, είναι αναγκαία η παρουσία εκπροσώπων που να αντιπροσωπεύουν την πλειοψηφία των συμβαλλόμενων μερών.

19.9. Το Διευθύνον Όργανο συνέρχεται σε τακτικές συνόδους μια φορά τουλάχιστον κάθε δύο χρόνια. Οι συνέδοι αυτές θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να πραγματοποιούνται αμέσως πριν ή μετά τις τακτικές συνόδους της επιτροπής γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία του FAO.

19.10. Το Διευθύνον Όργανο μπορεί να συνέλθει και σε έκτακτη σύνοδο όταν το κρίνει αναγκαίο ή κατόπιν γραπτής αιτήσεως συμβαλλόμενου μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση αυτή θα υποστηριχθεί από το ένα τρίτο τουλάχιστον των συμβαλλόμενων μερών.

19.11. Το Διευθύνον Όργανο εκλέγει τον Πρόεδρο και τους αντιπροέδρους (που συνιστούν συλλογικά το «Προεδρείο»), σύμφωνα με τον εσωτερικό του κανονισμό.

Άρθρο 20

Γραμματεία

20.1. Ο Γραμματέας του Διευθύνοντος Οργάνου διορίζεται από το Γενικό Διευθυντή του FAO, με την έγκριση του Διευθύνοντος Οργάνου. Ο Γραμματέας επικουρείται από τους αναγκαίους συνεργάτες.

20.2. Ο Γραμματέας έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) να οργανώνει τις συνόδους του Διευθύνοντος Οργάνου και των επικουρικών οργάνων που μπορεί να δημιουργηθούν και τους παρέχει διοικητική υποστήριξη·

β) να βοηθά το Διευθύνον Όργανο στην εκπλήρωση της αποστολής του και να εκτελεί κάθε ειδικό έργο που αποφασίζει να του αναθέσει το Διευθύνον Όργανο·

γ) να υποβάλλει αναφορά για τις δραστηριότητές του στο Διευθύνον Όργανο.

20.3. Ο Γραμματέας κοινοποιεί σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη και στο Γενικό Διευθυντή:

α) τις αποφάσεις του Διευθύνοντος Οργάνου μέσα σε διάστημα εξήντα ημερών από την υιοθέτησή τους·

β) τις πληροφορίες που λαμβάνει από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης.

20.4. Ο Γραμματέας παρέχει την τεκμηρίωση για τις συνόδους του Διευθύνοντος Οργάνου στις έξι γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

20.5. Ο Γραμματέας συνεργάζεται με τους άλλους οργανισμούς και όργανα συνθηκών, περιλαμβανομένης ιδίως της Γραμματείας της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα, για την πραγμάτωση των στόχων της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 21

Συμμόρφωση

Το Διευθύνον Όργανο, στην πρώτη του συνεδρίαση, εξετάζει και υιοθετεί αποτελεσματικές διαδικασίες συνεργασίας και λειτουργικούς μηχανισμούς για την προώθηση της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης και την αντιμετώπιση θεμάτων μη συμμόρφωσης. Οι διαδικασίες και μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν την παρακολούθηση και παροχή γνώμων ή βοήθειας, ιδιαίτερα νομικής, αναλόγως των αναγκών, κυρίως υπέρ των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με μεταβατική οικονομία.

Άρθρο 22**Ρύθμιση των διαφορών**

22.1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ συμβαλλόμενων μερών που έχει σχέση με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης, τα υπόψη μέρη επιζητούν λύση με διαπραγματεύσεις.

22.2. Εάν τα υπόψη μέρη δεν μπορούν να φθάσουν σε συμφωνία μέσω διαπραγματεύσεων, μπορούν να προσφύγουν από κοινού στις καλές υπηρεσίες ή στη διαμεσολάβηση ενός τρίτου μέρους.

22.3. Κατά την επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση της παρούσας συνθήκης, ή προσχώρηση σε αυτή, και σε κάθε επόμενη χρονική στιγμή, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να δηλώσει γραπτώς στο Θεματοφύλακα ότι, σε περίπτωση διαφοράς που δεν ρυθμίζεται σύμφωνα με τις παραγράφους 22.1 ή 22.2 ανωτέρω, δέχεται ως υποχρεωτικό ένα εκ των δύο κατωτέρω, ή και τους δύο, τρόπους ρύθμισης:

α) τη διαιτησία σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο μέρος 1 του παραρτήματος II της παρούσας συνθήκης·

β) την υποβολή της διαφοράς στο Διεθνές Δικαστήριο.

22.4. Εάν τα μέρη δεν έχουν δεχθεί την ίδια διαδικασία ή μια οποιαδήποτε διαδικασία, σύμφωνα με την παράγραφο 22.3 ανωτέρω, η διαφορά υποβάλλεται σε διαδικασία συνδιαλλαγής σύμφωνα με το μέρος 2 του παραρτήματος II της παρούσας συνθήκης, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

Άρθρο 23**Τροποποιήσεις της συνθήκης**

23.1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προτείνει τροποποιήσεις στην παρούσα συνθήκη.

23.2. Οι τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης υιοθετούνται σε σύνοδο του Διευθύνοντος Οργάνου. Το κείμενο κάθε σχεδίου τροποποίησης κοινοποιείται στα συμβαλλόμενα μέρη από το Γραμματέα έξι μήνες τουλάχιστον πριν από τη σύνοδο στην οποία προτείνεται για υιοθέτηση.

23.3. Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας συνθήκης μπορεί να επέλθει μόνο κατόπιν ομοφωνίας των συμβαλλόμενων μερών που παρίστανται στη σύνοδο του Διευθύνοντος Οργάνου.

23.4. Κάθε τροποποίηση υιοθετούμενη από το Διευθύνον Όργανο τίθεται σε ισχύ μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που την έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει την εννεηκοστή ημέρα από την κατάθεση των εγγράφων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης από τα δύο τρίτα τουλάχιστον των συμβαλλόμενων μερών. Στη συνέχεια, η τροποποίηση αρχίζει να ισχύει για κάθε άλλο μέρος την εννεηκοστή ημέρα από την κατάθεση από το συμβαλλόμενο αυτό μέρος των οικείων εγγράφων επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης της τροποποίησης.

23.5. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, έγγραφα κατατιθέμενα από οργανισμό μέλος του FAO δεν θεωρούνται ως συμπληρωματικά των εγγράφων που κατατίθενται από τα κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Άρθρο 24**Παραρτήματα**

24.1. Τα παραρτήματα της παρούσας συνθήκης αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εν λόγω συνθήκης και κάθε αναφορά στην παρούσα συνθήκη παραπέμπει και στα παραρτήματά της.

24.2. Οι διατάξεις του άρθρου 23 σχετικά με τις τροποποιήσεις της παρούσας συνθήκης εφαρμόζονται και στην περίπτωση τροποποιήσεων των παραρτημάτων.

Άρθρο 25**Υπογραφή**

Η παρούσα συνθήκη είναι ανοικτή για υπογραφή στον FAO από τις 3 Νοεμβρίου 2001 έως τις 4 Νοεμβρίου 2002 για όλα τα μέλη του FAO και όλα τα κράτη τα οποία, αν και δεν είναι μέλη του FAO, είναι μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ενός από τους εξειδικευμένους οργανισμούς του ή του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας.

Άρθρο 26**Επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση**

Η παρούσα συνθήκη υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα μέλη και μη μέλη του FAO που αναφέρονται στο άρθρο 25. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης υποβάλλονται στον Θεματοφύλακα.

Άρθρο 27**Προσχώρηση**

Η παρούσα συνθήκη είναι ανοικτή σε προσχώρηση όλων των μελών του FAO και όλων των κρατών τα οποία, αν και δεν είναι μέλη του FAO, είναι μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ενός από τους εξειδικευμένους οργανισμούς του ή του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, από την ημερομηνία κατά την οποία η συνθήκη δεν είναι πλέον ανοικτή προς υπογραφή. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στον Θεματοφύλακα.

Άρθρο 28**Θέση σε ισχύ**

28.1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 29.2, η παρούσα συνθήκη τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα από την κατάθεση του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης υπό την προϋπόθεση είκοσι τουλάχιστον από τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης έχουν κατατεθεί από μέλη του FAO.

28.2. Για κάθε μέλος του FAO και κάθε κράτος το οποίο, αν και δεν είναι μέλος του FAO, είναι μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ενός από τους εξειδικευμένους οργανισμούς του ή του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας και που επικυρώνει, αποδέχεται και εγκρίνει την παρούσα συνθήκη, ή προσχωρεί σε αυτή, μετά την κατάθεση, σύμφωνα με την παράγραφο 28.1, του τεσσαρακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης, η συνθήκη τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα από την κατάθεση των εγγράφων του επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

Άρθρο 29**Οργανισμοί μέλη του FAO**

29.1. Όταν οργανισμός μέλος του FAO καταθέτει έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα συνθήκη, ο οργανισμός μέλος πρέπει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου II παράγραφος 7 της συστατικής πράξης του FAO, να κοινοποιήσει κάθε τυχόν αλλαγή σχετικά με την κατανομή των αρμοδιοτήτων στη δήλωση αρμοδιοτήτων που έχει υποβάλει σύμφωνα με το άρθρο II παράγραφος 5 της συστατικής πράξης του FAO, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο, λαμβανόμενης υπόψη της αποδοχής του από την παρούσα συνθήκη. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος στην παρούσα συνθήκη μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να ζητήσει από οργανισμό μέλος του FAO που είναι συμβαλλόμενο μέρος στην εν λόγω συνθήκη να υποδείξει ποιος, από τον οργανισμό μέλος ή τα κράτη μέλη του, είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή κάποιου συγκεκριμένου θέματος που προβλέπεται από την παρούσα συνθήκη. Ο οργανισμός μέλος πρέπει να παράσχει τις πληροφορίες αυτές μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

29.2. Τα έγγραφα επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης, προσχώρησης ή καταγγελίας που κατατίθενται από οργανισμό μέλος του FAO δεν θεωρούνται ως συμπληρωματικά των εγγράφων που κατατίθενται από τα κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού μέλους.

Άρθρο 30**Επιφυλάξεις**

Ουδμία επιφύλαξη δύναται να υπάρξει σχετικά με την παρούσα συνθήκη.

Άρθρο 31**Μη μέρη**

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν κάθε κράτος μέλος του FAO ή κάθε άλλο κράτος που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της παρούσας συνθήκης να προσχωρήσει σε αυτή.

Άρθρο 32**Καταγγελία**

32.1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί ανά πάσα στιγμή, μετά πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ετέθη σε ισχύ έναντι αυτού η παρούσα συνθήκη, να γνωστοποιήσει γραπτώς στον Θεματοφύλακα την αποχώρησή του από την παρούσα συνθήκη. Ο Θεματοφύλακας ενημερώνει αμέσως σχετικά όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.

32.2. Η καταγγελία αρχίζει να ισχύει ένα χρόνο από την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης.

Άρθρο 33**Ακύρωση**

33.1. Η παρούσα συνθήκη λήγει αυτομάτως εάν και όταν, έπειτα από καταγγελίες, ο αριθμός των συμβαλλόμενων μερών πέσει κάτω των 40, εκτός αν υπάρξει αντίθετη περί τούτου ομόφωνη απόφαση των εναπομενόντων συμβαλλόμενων μερών.

33.2. Ο Θεματοφύλακας ενημερώνει όλα τα εναπομένοντα συμβαλλόμενα μέρη όταν ο αριθμός των συμβαλλόμενων μερών πέσει στα 40.

33.3. Σε περίπτωση λήξης της συνθήκης, η διάθεση των περιουσιακών στοιχείων διέπεται από τις διατάξεις του χρηματοδοτικού κανονισμού του Διευθύνοντος Οργάνου.

Άρθρο 34**Θεματοφύλακας**

Θεματοφύλακας της παρούσας συνθήκης είναι ο Γενικός Διευθυντής του FAO.

Άρθρο 35**Αυθεντικά κείμενα**

Τα κείμενα της παρούσας συνθήκης στα αγγλικά, αραβικά, κινέζικα, ισπανικά, γαλλικά και ρωσικά θεωρούνται εξίσου αυθεντικά.

Προσάρτημα I

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΡΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ

Καλλιεργούμενα διατροφικά είδη

Καλλιεργούμενα είδη	Γένος	Παρατηρήσεις
Αρτόδενδρο	Artocarpus	Αρτόδενδρο μόνον
Σπαράγγια	Asparagus	
Βρώμη	Avena	
Τεύτλα	Beta	
Σύμπλεγμα από Brassica	Brassica et al.	Περιλαμβάνονται τα γένη: Brassica, Armoracia, Barbarea, Camelina, Crambe, Diplotaxis, Eruca, Isatis, Lepidium, Raphanobrassica, Raphanus, Rotifera και Sinapis. Πρόκειται για ελαιούχα φυτά και λαχανικά όπως το λάχανο, η ελαιοκράμβη, το σινάπι, το νεροκάρδαμο, η ρόκα, τα ραδικία, τα γογγύλια. Το είδος Lepidium meyenii (maca) δεν περιλαμβάνεται.
Cajan	Cajanus	
Ρεβύθια	Cicer	
Εσπεριδοειδή	Citrus	Συμπεριλαμβανομένων, ως υποκείμενα για εμβολιασμό, των Poncirus και Fortunella.
Κοκκοκάρυο	Cocos	
Κύριες αροίδες	Colocasia, Xanthosoma	Κύριες αροίδες: κολοκασία των αρχαίων (taro), colacase, ξανθόσωμα το βελόφυλλο (chou caraibe), malanga
Καρότα	Daucus	
Διοσκορέα	Dioscorea	
Κεχρί (eleusine)	Eleusine	
Φράουλες	Fragaria	
Ηλιανθος	Helianthus	
Κριθάρι	Hordeum	
Γλυκοπατάτα	Ipomoea	
Λάθυρος	Lathyrus	
Φακή	Lens	
Μήλα	Malus	
Μανιόκα	Manihot	Αποκλειστικά Manihot esculenta.
Μπανάνα	Musa	Πλην Musa textilis.
Ρύζι	Oryza	
Κεχρί	Pennisetum	
Φασόλια	Phaseolus	Πλην Phaseolus polyanthus.
Μπιζέλια	Pisum	
Σίκαλη	Secale	
Πατάτες	Solanum	Συμπεριλαμβανομένης της Tuberosa, πλην Solanum phureja.
Μελιτζάνες	Solanum	Συμπεριλαμβανομένης της Melongena.
Σόργο	Sorghum	
Τριτικάλε	Triticosecale	
Σίτος	Triticum et al.	Συμπεριλαμβανομένων των Agropyron, Elymus και Secale.
Κύαμος/Βίκος	Vicia	
Βίγνα κ.α.	Vigna	
Καλαμπόκι	Zea	Μη συμπεριλαμβανομένων των Zea perennis, Zea diploperennis και Zea luxurians.

Λιβαδικά φυτά

Γένος	Είδος
Ψυχάνθη λιβαδικά	
Astragalus	chinensis, cicer, arenarius
Canavalia	ensiformis
Coronilla	varia
Hedysarum	coronarum
Lathyrus	cicera, ciliolatus, hirsutus, ochrus, odoratus, sativus
Lespedeza	cuneata, striata, stipulacea
Lotus	corniculatus, subbiflorus, uliginosus
Lupinus	albus, angustifolius, luteus
Medicago	arborea, falcata, sativa, scutellata, rigidula, truncatula
Melilotus	albus, officinalis
Onobrychis	viciifolia
Ornithopus	sativus
Prosopis	affinis, alba, chilensis, nigra, pallida
Pueraria	phaseoloides
Trifolium	alexandrinum, alpestre, ambiguum, angustifolium, arvense, agrocicerum, hybridum, incarnatum, pratense, repens, resupinatum, rueppellianum, semipilosum, subterraneum, vesiculosum
Αγρωστώδη λιβαδικά	
Andropogon	gayanus
Agropyron	cristatum, desertorum
Agrostis	stolonifera, tenuis
Alopecurus	pratensis
Arrhenatherum	elatius
Dactylis	glomerata
Festuca	arundinacea, gigantea, heterophylla, ovina, pratensis, rubra
Lolium	hybridum, multiflorum, perenne, rigidum, temulentum
Phalaris	aquatica, arundinacea
Phleum	pratense
Poa	alpina, annua, pratensis
Tripsacum	laxum
Άλλα λιβαδικά φυτά	
Atriplex	halimus, nummularia
Salsola	vermiculata

Προσάρτημα II

ΜΕΡΟΣ 1

Άρθρο 5

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Άρθρο 1

Το αιτούν μέρος γνωστοποιεί στο Γραμματέα ότι τα υπόψη μέρη παραπέμπουν τη διαφορά στη διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 22. Στη γνωστοποίηση αναφέρεται η αντικείμενη ή η εφαρμογή των οποίων αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς. Εάν τα διαφωνούντα μέρη δεν συμφωνήσουν ως προς το αντικείμενο της διαφοράς πριν από τον ορισμό του προέδρου του διαιτητικού δικαστηρίου, το αντικείμενο προσδιορίζεται από αυτό. Ο Γραμματέας κοινοποιεί τις ούτω λαμβανόμενες πληροφορίες σε όλα τα συμβαλλόμενα μέρη της παρούσας συνθήκης.

Άρθρο 6

Με αίτηση ενός από τα διαφωνούντα μέρη, το διαιτητικό δικαστήριο μπορεί να προτείνει τα αναγκαία ασφαλιστικά μέτρα.

Άρθρο 2

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ δύο μερών, το διαιτητικό δικαστήριο αποτελείται από τρία μέλη. Καθένα από τα διαφωνούντα μέρη ορίζει ένα διαιτητή. οι δύο ούτως οριζόμενοι διαιτητές ορίζουν με κοινή συμφωνία τον τρίτο διαιτητή, ο οποίος αναλαμβάνει την προεδρία. Ο τελευταίος αυτός δεν πρέπει να είναι υπήκοος ενός από τα διαφωνούντα μέρη, ούτε να διαμένει συνήθως στο έδαφος ενός εκ των δύο διαφωνούντων μερών, ούτε να βρίσκεται στην υπηρεσία ενός εξ αυτών, ούτε να έχει ήδη ασχοληθεί υπό οποιαδήποτε ιδιότητα με την υπόθεση αυτή.

Άρθρο 7

Τα διαφωνούντα μέρη διευκολύνουν τις εργασίες του διαιτητικού δικαστηρίου και, ιδιαίτερα, χρησιμοποιούν όλα τα μέσα που διαθέτουν για:

- α) να παράσχουν στο δικαστήριο όλα τα αναγκαία έγγραφα, πληροφορίες και διευκολύνσεις·
- β) να επιτρέψουν στο δικαστήριο, σε περίπτωση ανάγκης, να προβεί σε κλήση μαρτύρων ή εμπειρογνομόνων και να λάβει την κατάθεσή τους.

2. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ περισσότερων των δύο συμβαλλόμενων μερών, τα διαφωνούντα μέρη με τα ίδια συμφέροντα ορίζουν διαιτητή με κοινή συμφωνία.

Άρθρο 8

Τα διαφωνούντα μέρη και οι διαιτητές υποχρεούνται να τηρούν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα κάθε πληροφορίας που λαμβάνουν εμπιστευτικά κατά τη διάρκεια των ακροάσεων του διαιτητικού δικαστηρίου.

3. Σε περίπτωση μη ορισμού, το κενό καλύπτεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται για τον αρχικό ορισμό.

Άρθρο 9

Άρθρο 3

Εκτός κι αν το διαιτητικό δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της υπόθεσης, τα δικαστικά έξοδα αναλαμβάνονται ισομερώς από τα διαφωνούντα μέρη. Το δικαστήριο τηρεί κατάσταση όλων των εξόδων του διαβιβάζοντας την τελική κατάσταση στα διαφωνούντα μέρη.

1. Εάν, σε διάστημα δύο μηνών από τον ορισμό του δεύτερου διαιτητή, δεν έχει οριστεί ο πρόεδρος του διαιτητικού δικαστηρίου, ο Γενικός Διευθυντής του FAO προβαίνει, με αίτηση ενός εκ των διαφωνούντων μερών, στο ορισμό του μέσα σε νέα προθεσμία δύο μηνών.

Άρθρο 10

2. Εάν, σε διάστημα δύο μηνών από την παραλαβή της αίτησης, το ένα από τα διαφωνούντα μέρη δεν έχει προβεί στον ορισμό διαιτητή, το άλλο μέρος μπορεί να αποταθεί στο Γενικό Διευθυντή του FAO ο οποίος προβαίνει στον ορισμό μέσα σε νέα προθεσμία δύο μηνών.

Άρθρο 4

Άρθρο 11

Το διαιτητικό δικαστήριο εκδίδει τις αποφάσεις του σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης και το διεθνές δίκαιο.

Το δικαστήριο μπορεί να κάνει δεκτές και να αποφασίσει για ανταγωγές που έχουν άμεση σύνδεση με το αντικείμενο της διαφοράς.

Άρθρο 12

Οι αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου, τόσον επί της διαδικασίας όσο και επί της ουσίας, λαμβάνονται με πλειοψηφία.

Άρθρο 13

Εάν κάποιος από τα διαφωνούντα μέρη δεν εμφανισθεί ενώπιον του διαιτητικού δικαστηρίου ή δεν υπερασπιστεί την υπόθεσή του, το άλλο μέρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο να συνεχιστεί η διαδικασία και να εκδώσει την απόφασή του. Το γεγονός ότι ένα από τα διαφωνούντα μέρη δεν εμφανίστηκε ή δεν έκαμε χρήση των δικαιωμάτων του δεν αποτελεί εμπόδιο στη διαδικασία. Πριν την έκδοση της οριστικής του απόφασης, το διαιτητικό δικαστήριο πρέπει να βεβαιώνεται ότι η αγωγή είναι νόμος και ουσία βάσιμος.

Άρθρο 14

Το δικαστήριο εκδίδει την οριστική του απόφαση το αργότερο πέντε μήνες από την ημερομηνία σύστασής του, εκτός κι αν κρίνει αναγκαίο να παρατείνει την προθεσμία αυτή έως πέντε μήνες.

Άρθρο 15

Η οριστική απόφαση του διαιτητικού δικαστηρίου περιορίζεται στο αντικείμενο της διαφοράς και είναι αιτιολογημένη. Περιλαμβάνει τα ονόματα των μελών που συμμετείχαν στη συζήτηση και την ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε. Κάθε μέλος του δικαστηρίου μπορεί να επισυνάψει σε αυτή τυχόν διαφορετική ή αποκλίνουσα γνώμη του.

Άρθρο 16

Η απόφαση είναι υποχρεωτική για τα διαφωνούντα μέρη. Δεν εφεσιβάλλεται, εκτός κι αν τα μέρη έχουν συνεννοηθεί εκ των προτέρων σχετικά με διαδικασία έφεσης.

Άρθρο 17

Κάθε διαφορά που μπορεί να αναφύει μεταξύ των διαφωνούντων μερών όσον αφορά την ερμηνεία ή την εκτέλεση της απόφασης μπορεί να υποβληθεί από ένα από τα διαφωνούντα μέρη στο διαιτητικό δικαστήριο που την εξέδωσε.

ΜΕΡΟΣ 2

ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ

Άρθρο 1

Με αίτηση ενός από τα διαφωνούντα μέρη, συστήνεται επιτροπή συνδιαλλαγής. Εκτός κι αν τα διαφωνούντα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, η επιτροπή αποτελείται από πέντε μέλη, από τα οποία κάθε ενδιαφερόμενο μέρος ορίζει δύο ενώ ο πρόεδρος επιλέγεται με κοινή συμφωνία των ούτως οριζόμενων μελών.

Άρθρο 2

Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ περισσότερων των δύο συμβαλλόμενων μερών, τα διαφωνούντα μέρη με τα ίδια συμφέροντα ορίζουν μέλη τους στην επιτροπή με κοινή συμφωνία. Όταν δύο διαφωνούντα μέρη τουλάχιστον έχουν ανεξάρτητα συμφέροντα ή όταν διαφωνούν ως προς το εάν τα συμφέροντά τους συμπίπτουν, ορίζουν τα μέλη τους ξεχωριστά.

Άρθρο 3

Εάν, σε διάστημα δύο μηνών από την αίτηση σύστασης επιτροπής συνδιαλλαγής, δεν έχει οριστεί κανένα μέλος της επιτροπής από τα διαφωνούντα μέρη, ο Γενικός Διευθυντής του FAO προβαίνει, έπειτα από αίτημα του διαφωνούντος μέρους που έκανε την αίτηση, στους αναγκαίους ορισμούς μέσα σε νέο διάστημα δύο μηνών.

Άρθρο 4

Εάν, μέσα σε διάστημα δύο μηνών από τον τελευταίο ορισμό μέλους της επιτροπής, αυτή δεν έχει επιλέξει τον πρόεδρό της, ο Γενικός Διευθυντής του FAO προβαίνει, κατόπιν αιτήσεως ενός εκ των διαφωνούντων μερών, στον ορισμό προέδρου μέσα σε νέο διάστημα δύο μηνών.

Άρθρο 5

Η επιτροπή συνδιαλλαγής λαμβάνει τις αποφάσεις της με πλειοψηφία. Η επιτροπή ορίζει τον εσωτερικό κανονισμό της, εκτός αν τα διαφωνούντα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Εκδίδει πρόταση ρύθμισης της διαφοράς που τα μέρη εξετάζουν με καλή πίστη.

Άρθρο 6

Σε περίπτωση διαφωνίας στο θέμα της αρμοδιότητας της επιτροπής συνδιαλλαγής, αυτή αποφασίζει αν είναι ή όχι αρμόδια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Έγγραφο έγκρισης της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την τιμή να αναφερθεί στη διεθνή συνθήκη σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, η οποία εγκρίθηκε από τη διάσκεψη του FAO, κατά την τριακοστή πρώτη σύνοδό του, το Νοέμβριο του 2001, και να ενημερώσει το Γενικό Διευθυντή του FAO ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα με το παρόν έγγραφο εγκρίνει την προαναφερθείσα συνθήκη σύμφωνα με το άρθρο 26 αυτής και δεσμεύεται από τις διατάξεις της.

Ημερομηνία [...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Δηλώσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Οι ακόλουθες δηλώσεις επισυνάπτονται στο έγγραφο έγκρισης που κατατίθεται στο Γενικό Διευθυντή του FAO:

1. «Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ερμηνεύοντας το άρθρο 12 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους θεωρεί ότι το άρθρο αυτό αναγνωρίζει ότι οι φυτογενετικοί πόροι για τη διατροφή και τη γεωργία ή τα γενετικά μέρη ή συστατικά τους στοιχεία, τα οποία έχουν υποστεί καινοτομίες, είναι δυνατόν να αποτελούν αντικείμενο δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται τα κριτήρια που συνδέονται με τα δικαιώματα αυτά.»
  2. «Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου II παράγραφος 7 της ιδρυτικής πράξης του FAO, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δηλώνει ότι η δήλωση αρμοδιοτήτων την οποία υπέβαλε στο FAO στις 4 Οκτωβρίου 1994, σύμφωνα με το άρθρο II παράγραφος 5 της ιδρυτικής πράξης του FAO, εξακολουθεί να ισχύει μέσα στο πλαίσιο της εκ μέρους της αποδοχής της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία.»
  3. «Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 22 παράγραφος 3 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δηλώνει ότι σε περίπτωση διαφοράς η οποία δεν επιλυθεί σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 ή το άρθρο 22 παράγραφος 2 δέχεται ως υποχρεωτικές τις διατάξεις επίλυσης διαφορών του άρθρου 22 παράγραφος 3 στοιχείο α).»
-

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 29ης Απριλίου 2004

σχετικά με τη σύναψη της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν

(2004/870/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Έχοντας υπόψη:

Άρθρο 1

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 133 και 181 σε συνδυασμό με την πρώτη πρόταση της παραγράφου 2 του άρθρου 300 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 300 αυτής,

Εγκρίνεται εξ ονόματος της Κοινότητας η συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν.

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

Το κείμενο της συμφωνίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Άρθρο 2

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου προβαίνει στη γνωστοποίηση που προβλέπει το άρθρο 23 της συμφωνίας.

(1) Η Επιτροπή διαπραγματεύθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν.

Άρθρο 3

(2) Η συμφωνία υπεγράφη εξ ονόματος της Κοινότητας, με την επιφύλαξη της σύναψής της.

Η Επιτροπή, επικουρούμενη από τους εκπροσώπους των κρατών μελών, εκπροσωπεί την Κοινότητα στη μεικτή επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 16 της συμφωνίας.

(3) Σύμφωνα με το άρθρο 177 της συνθήκης, η πολιτική της Κοινότητας στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη ευνοεί τη διαρκή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσομένων χωρών, την αρμονική και σταδιακή ένταξη τους στην παγκόσμια οικονομία και την καταπολέμηση της ένδειας σε αυτές τις χώρες.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

(4) Είναι σκόπιμο η Κοινότητα, προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, να εγκρίνει τη συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν,

Λουξεμβούργο, 29 Απριλίου 2004.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. McDOWELL

(1) ΕΕ C 17 της 22.1.1999, σ. 6.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ**μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν για την εταιρική σχέση και την ανάπτυξη**

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

αφενός,

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΛΑΜΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ

αφετέρου,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τις εξαιρετικές σχέσεις και δεσμούς φιλίας και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που εφεξής καλείται «η Κοινότητα», και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν, που εφεξής καλείται «Πακιστάν»,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία περαιτέρω ενίσχυσης των δεσμών και σύσφιξης των σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και του Πακιστάν,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη σημασία που αποδίδουν η Κοινότητα και το Πακιστάν στις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη δήλωση της Βιέννης του 1993 και το πρόγραμμα δράσης της παγκόσμιας διάσκεψης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη δήλωση της Κοπεγχάγης του 1995 για την κοινωνική ανάπτυξη και το πρόγραμμα δράσεως, τη δήλωση του Πεκίνου του 1995 και το πλαίσιο δράσεως για την τέταρτη παγκόσμια διάσκεψη για τις γυναίκες, τη δήλωση του Ρίο το 1992 για το περιβάλλον και την ανάπτυξη και τη διεθνή στρατηγική για την τέταρτη δεκαετία ανάπτυξης,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι με τη συμφωνία μεταξύ Πακιστάν και Κοινότητας που υπεγράφη στις 16 Νοεμβρίου 1976, τέθηκε η βάση για στενή συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και του Πακιστάν,

ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΟΝΤΑΣ με ικανοποίηση τα επιτεύγματα που προέκυψαν από την εν λόγω συμφωνία,

ΕΜΠΝΕΟΜΕΝΟΙ από την κοινή τους βούληση να εδραιώσουν, εμβαθύνουν και διαφοροποιήσουν τις σχέσεις τους σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος με βάση την ισότητα, τη μη εισαγωγή διακρίσεων, το αμοιβαίο όφελος και την αμοιβαιότητα,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη μεγάλη σημασία της κοινωνικής ανάπτυξης που θα πρέπει να συμβαδίζει με την οικονομική ανάπτυξη,

ΠΑΡΑΔΕΧΟΜΕΝΟΙ την ανάγκη στήριξης των προσπαθειών του Πακιστάν για ανάπτυξη, ιδίως με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των φτωχών και μειονεκτικών στρωμάτων του πληθυσμού,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ τη σημασία που αποδίδει η Κοινότητα και το Πακιστάν στην προώθηση ισόρροπης δημογραφικής αύξησης, στην εξουδετέρωση της φτώχειας, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, και αναγνωρίζοντας τη σχέση μεταξύ περιβάλλοντος και ανάπτυξης,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να δημιουργήσουν ευνοϊκό κλίμα για σημαντική ανάπτυξη και διαφοροποίηση των συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και του Πακιστάν και να ενισχύσουν τη συνεργασία στους τομείς του εμπορίου, της οικονομίας, των επενδύσεων, της επιστήμης και τεχνολογίας και στον πολιτιστικό τομέα,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη δέσμευσή τους να συναλλάσσονται σύμφωνα με τη συμφωνία για την ίδρυση του ΠΟΕ,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις ειδικές ανάγκες των αναπτυσσομένων χωρών στο πλαίσιο του ΠΟΕ,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ανάγκη δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών για άμεσες επενδύσεις,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ το κοινό τους ενδιαφέρον για την προώθηση και την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας και του διαλόγου Βορρά-Νότου,

ΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΣ ότι οι μεταξύ τους σχέσεις αναπτύχθηκαν πέραν του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας που συνήφθη το 1986,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝ, ως συμβαλλόμενα μέρη, εφεξής καλούμενα «τα μέρη», να συνάψουν την παρούσα συμφωνία και προς το σκοπό αυτό όρισαν πληρεξουσίους τους:

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ:

Guy NERHOFSTADT

Πρωθυπουργό του Βασιλείου του Βελγίου

Romano PRODI

Πρόεδρο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ:

Στρατηγό Pervez MUSHARRAF

Αρχηγό του Εκτελεστικού της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν

ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ, μετά την ανταλλαγή των πληρεξουσίων εγγράφων τους που βρέθηκαν εντάξει,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Βάση της συμφωνίας

Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως αναφέρονται στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, διαπνέει την εσωτερική και την εξωτερική πολιτική της Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν και αποτελεί βασικό στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 2

Στόχοι

Οι κυριότεροι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι η ενίσχυση και ανάπτυξη, μέσω διαλόγου και εταιρικής σχέσεως, των διαφόρων πτυχών της συνεργασίας μεταξύ των μερών στους τομείς των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων τους, με τους ακόλουθους στόχους:

1. να διασφαλιστούν οι συνθήκες και να προωθηθεί η αύξηση και η ανάπτυξη των αμοιβαίων εμπορικών σχέσεων των μερών σύμφωνα με τη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ).
2. να υποστηριχθούν οι προσπάθειες του Πακιστάν για ολόπλευρη και βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που λαμβάνουν υπόψη τα φτωχά και μειονεκτικά στρώματα του πληθυσμού του, και ιδίως τις γυναίκες που ανήκουν στα εν λόγω στρώματα, καθώς και ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων.

3. προώθηση των επενδύσεων και των οικονομικών, τεχνικών και πολιτιστικών δεσμών προς αμοιβαίο όφελος.

4. δημιουργία οικονομικών δυνατοτήτων για να μπορέσει το Πακιστάν να συνεργαστεί αποτελεσματικότερα με την Κοινότητα.

Άρθρο 3

Εμπόριο και εμπορική συνεργασία

1. Στο πλαίσιο των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων τους, τα μέρη δεσμεύονται να συναλλάσσονται σύμφωνα με τη συμφωνία για την ίδρυση του ΠΟΕ.

2. Κάθε μέρος συμφωνεί να ενημερώνει το άλλο μέρος για την έναρξη διαδικασιών αντιντάμπινγκ κατά προϊόντων του άλλου μέρους.

Τηρουμένων πλήρως των συμφωνιών του ΠΟΕ για τα μέτρα αντιντάμπινγκ και αντεπιδοτήσεων, τα μέρη εξετάζουν ευνοϊκά και παρέχουν κατάλληλες ευκαιρίες για διαβουλεύσεις όταν ένα από τα μέρη προβαίνει σε διάβημα όσον αφορά διαδικασίες αντιντάμπινγκ και διαδικασίες αντεπιδοτήσεων.

3. Τα μέρη αναλαμβάνουν επίσης να προωθήσουν, στο πλαίσιο της ισχύουσας νομοθεσίας τους, την ανάπτυξη και διαφοροποίηση των μεταξύ τους συναλλαγών. Ο στόχος συνεργασίας στον εν λόγω τομέα είναι η ανάπτυξη και διαφοροποίηση των διμερών συναλλαγών με αναζήτηση τρόπων και μέσων για τη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά.

4. Τα μέρη επιδιώκουν:
- α) να καταβάλουν προσπάθειες για την εξουδετέρωση των εμποδίων στις συναλλαγές και την εφαρμογή μέτρων για τη βελτίωση της διαφάνειας, ιδίως με έγκαιρη άρση των μη δασμολογικών φραγμών, σύμφωνα με τις σχετικές εργασίες του ΠΟΕ·
  - β) στο πλαίσιο των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, να βελτιώσουν τη συνεργασία σε τελωνειακά θέματα μεταξύ των αντιστοίχων αρχών, ιδίως για την επαγγελματική κατάρτιση, την απλοποίηση και εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών και την πρόληψη, διερεύνηση και καταστολή τελωνειακών παραβάσεων, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, σύμφωνα με το έργο του Παγκόσμιου Τελωνειακού Οργανισμού (ΠΤΟ)·
  - γ) να συνεχίσουν την εξέταση θεμάτων διαμετακόμισης/επανεξαγωγής·
  - δ) να ανταλλάξουν πληροφορίες για αμοιβαία επωφελείς δυνατότητες της αγοράς, τη συνεργασία στα θέματα στατιστικής και τα θέματα ανταγωνισμού·
  - ε) να φροντίσουν για τη δέουσα προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
5. α) Το Πακιστάν θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να βελτιώσει τις συνθήκες κατάλληλης και αποτελεσματικής προστασίας και ενίσχυσης των δικαιωμάτων πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.
- β) Μετά το πέμπτο έτος από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας, και με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της συμφωνίας TRIPS, το Πακιστάν προσχωρεί στις ακόλουθες πολυμερείς συμβάσεις για τα δικαιώματα πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας στις οποίες συμμετέχουν τα κράτη μέλη ή που εφαρμόζονται *de facto* από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις που περιέχονται σ'αυτές τις συμβάσεις:
- i) σύμβαση των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως αναθεωρήθηκε τελευταία στη Στοκχόλμη (νόμος Στοκχόλμης 1967),
  - ii) συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη Διεθνή Καταχώρηση Εμπορικών Σημάτων, όπως αναθεωρήθηκε τελευταία στη Στοκχόλμη (νόμος Στοκχόλμης 1967),
  - iii) πρωτόκολλο σχετικά με τη συμφωνία της Μαδρίτης για τη Διεθνή Καταχώρηση Εμπορικών Σημάτων (1989),
  - iv) συνθήκη για τη συνεργασία στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (Ένωση ΡΤC) όπως τροποποιήθηκε το 1984·

γ) Για να μπορέσει το Πακιστάν να εκπληρώσει τις προαναφερθείσες υποχρεώσεις, μπορεί να προβλεφθεί η χορήγηση τεχνικής βοήθειας.

6. Εντός των ορίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, τα μέρη συμφωνούν να επιδιώξουν τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και της πρόσβασης στις αντίστοιχες αγορές δημοσίων προμηθειών, με βάση την αμοιβαιότητα.

Άρθρο 4

Αναπτυξιακή συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν δυνατότητες για κοινοτική συμβολή στις αναπτυξιακές προσπάθειες του Πακιστάν για να επιτευχθεί βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδος του πληθυσμού του.

Τα έργα και τα προγράμματα στον τομέα της συνεργασίας για την ανάπτυξη δίνουν έμφαση στην υγεία, εκπαίδευση, ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, ιδίως για τις γυναίκες, στην ευημερία του πληθυσμού, στο περιβάλλον και στην περιφερειακή ανάπτυξη, και προορίζονται ειδικά για τα ενδεότερα και μειονεκτικά στρώματα του πληθυσμού.

Βάσει των παραπάνω και σύμφωνα με τις κοινοτικές πολιτικές και κανονισμούς, καθώς και εντός των ορίων των διαθέσιμων οικονομικών μέσων για συνεργασία, τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία θα εξακολουθήσει να αναπτύσσεται στο πλαίσιο μιας σαφούς στρατηγικής συνεργασίας και διαλόγου που αποσκοπεί στον καθορισμό αμοιβαία συμφωνημένων προτεραιοτήτων, και στην επιδίωξη αποτελεσματικότητας και βιωσιμότητας.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη να τονισθούν περισσότερο τα θέματα του ελέγχου των ναρκωτικών και του AIDS και να αναπτυχθεί η σχετική συνεργασία, αφού ληφθεί υπόψη το έργο που έχει επιτελεσθεί σε αυτόν τον τομέα από διεθνείς φορείς. Τα μέρη επιβεβαιώνουν την απόφασή τους να συνεργασθούν για την πρόληψη, παρακολούθηση και περιορισμό της χρήσεως ναρκωτικών και του AIDS, ιδίως με την ενίσχυση υγειονομικών υπηρεσιών και τη στήριξη των βασικών δραστηριοτήτων εκπαίδευσης σε θέματα υγείας.

Άρθρο 5

Συνεργασία στον τομέα του περιβάλλοντος

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη να θεωρηθεί η προστασία του περιβάλλοντος ως αναπόσπαστο μέρος της οικονομικής και αναπτυξιακής συνεργασίας. Επιπλέον, τονίζουν τη σημασία των περιβαλλοντολογικών θεμάτων και την επιθυμία τους να καθιερώσουν συνεργασία για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, με ιδιαίτερη έμφαση στην ρύπανση των υδάτων, του εδάφους και του αέρα, στη διάβρωση, την αποψίλωση και την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, αφού ληφθεί υπόψη το έργο που έχει επιτελεσθεί στον εν λόγω τομέα από τους διεθνείς φορείς.

Θα πρέπει να αποδοθεί ιδιαίτερη προσοχή:

- α) στην βιώσιμη διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων·
- β) στην προστασία και διατήρηση των φυσικών δασών·
- γ) στην πρόληψη της βιομηχανικής ρύπανσης·
- δ) στην προστασία του περιβάλλοντος των αστικών κέντρων·

2. Η συνεργασία στον εν λόγω τομέα θα επικεντρωθεί:

- α) στην ενίσχυση και βελτίωση των θεσμών περιβαλλοντολογικής προστασίας·
- β) στη δημιουργία νομοθεσίας και στη βελτίωση των προτύπων·
- γ) στην έρευνα, κατάρτιση και πληροφόρηση·
- δ) στην εκπόνηση μελετών και προτύπων πειραματικών προγραμμάτων και στην παροχή τεχνικής βοήθειας·

Άρθρο 6

Οικονομική συνεργασία

1. Τα μέρη αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων και των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων τους, να προωθήσουν την οικονομική συνεργασία προς αμοιβαίο όφελος. Θα καθορίσουν από κοινού, προς αμοιβαίο όφελος και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους, μια στρατηγική συνεργασίας που θα καθορίζει τους τομείς και τις προτεραιότητες για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες οικονομικής συνεργασίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν στους ακόλουθους ευρείς τομείς:

- α) ανάπτυξη δημιουργικού ανταγωνιστικού οικονομικού περιβάλλοντος στο Πακιστάν με τη διευκόλυνση της χρησιμοποίησης της τεχνολογίας και της τεχνολογίας της Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των νέων υλικών και προϊόντων στους τομείς του σχεδιασμού, της συσκευασίας, των προτύπων, και ιδίως των προτύπων στον τομέα των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, των νέων υλικών και προϊόντων·
- β) διευκόλυνση των επαφών μεταξύ οικονομικών παραγόντων και άλλα μέτρα για την προώθηση των εμπορικών συναλλαγών, την ανάπτυξη της αγοράς και των επενδύσεων·
- γ) διευκόλυνση των ανταλλαγών πληροφοριών για πολιτικές που σχετίζονται με τις επιχειρήσεις εν γένει και ειδικότερα τις μικρομεσαίες (ΜΜΕ), με σκοπό ιδίως τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την ενθάρρυνση των στενότερων επαφών μεταξύ ΜΜΕ, για την προώθηση του εμπορίου και την αύξηση των ευκαιριών συνεργασίας στον βιομηχανικό τομέα·

δ) ενίσχυση της επιχειρηματικής παιδείας στο Πακιστάν με σκοπό την ανάπτυξη επιχειρηματικών στελεχών ικανών να συνεργασθούν αποτελεσματικά με τους ευρωπαϊκούς επιχειρηματικούς κύκλους·

ε) προώθηση του διαλόγου μεταξύ Πακιστάν και Κοινότητας στους τομείς της πολιτικής για την ενέργεια και μεταφοράς τεχνολογίας·

στ) ανάπτυξη και βελτίωση της επικοινωνίας, της πληροφόρησης, της τεχνολογίας, της γεωργίας, της αλιείας, της εξόρυξης και του τουρισμού·

3. Τα μέρη συμφωνούν να χρησιμοποιήσουν τους ακόλουθους τρόπους για την επίτευξη των στόχων τους:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών και ιδεών·
- β) εκπόνηση μελετών·
- γ) παροχή τεχνικής βοήθειας·
- δ) προγράμματα κατάρτισης·
- ε) σύνδεση μεταξύ κέντρων έρευνας και κατάρτισης, ειδικευμένων φορέων και επιχειρηματικών οργανώσεων·
- στ) προώθηση των επενδύσεων και των κοινών επιχειρήσεων·
- ζ) θεσμική ανάπτυξη δημοσίων και ιδιωτικών φορέων και διοικήσεων·
- η) αμοιβαία πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων και δημιουργία νέων βάσεων·
- θ) συναντήσεις εργασίας και σεμινάρια·
- ι) ανταλλαγή εμπειρογνομώνων·

4. Τα μέρη αναλαμβάνουν, στο πλαίσιο των αντιστοιχών αρμοδιοτήτων τους, να ενθαρρύνουν την αύξηση των αμοιβαία επωφελών επενδύσεων με τη δημιουργία ευνοϊκότερου κλίματος για τις ιδιωτικές επενδύσεις, με τη βελτίωση των συνθηκών για τη μεταφορά κεφαλαίου και με τη στήριξη, εφόσον είναι σκόπιμο, της σύναψης συνθηκών για την προώθηση και την προστασία των επενδύσεων μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας και του Πακιστάν.

Άρθρο 7

Βιομηχανία και υπηρεσίες

1. Τα μέρη διευκολύνουν:

- α) τον προσδιορισμό των βιομηχανικών τομέων στους οποίους θα επικεντρωθεί η συνεργασία και τα μέσα προώθησης της βιομηχανικής συνεργασίας·

β) την επέκταση και διαφοροποίηση της παραγωγικής βάσεως του Πακιστάν στον βιομηχανικό τομέα και στον τομέα των υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του εκσυγχρονισμού και της μεταρρύθμισης του δημοσίου τομέα, με τη συνεργασία στον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τη λήψη μέτρων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε κεφάλαια, αγορές και τεχνολογία, με κύριο σκοπό την προώθηση του εμπορίου μεταξύ των μερών καθώς και στις αγορές τρίτων χωρών.

2. Τα μέρη διευκολύνουν, στο πλαίσιο των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, την πρόσβαση σε διαθέσιμες πληροφορίες και χρηματοπιστωτικές διευκολύνσεις, για να ενθαρρύνουν προγράμματα και ενέργειες που προωθούν τη συνεργασία μεταξύ εταιρειών, π.χ. κοινές εταιρείες, υπεργολαβία, μεταφορά τεχνολογίας, άδειες, εφαρμοσμένη έρευνα και ατέλειες.

Άρθρο 8

Γεωργία, Κτηνοτροφία και Αλιεία

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν και να αναπτύξουν τον γεωργικό, κτηνοτροφικό και αλιευτικό τομέα. Σχετικά με αυτό το θέμα, αναλαμβάνουν την υποχρέωση να διερευνήσουν τη δυνατότητα κοινών επιχειρήσεων για τη δημιουργία μονάδων μεταποίησης τροφίμων, αυξάνοντας έτσι τις εμπορικές ευκαιρίες και συνεργαζόμενα στον τομέα της γεωργικής έρευνας.

Άρθρο 9

Τουρισμός

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν στον τουριστικό τομέα, με τη λήψη ειδικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής πληροφοριών και της εκπόνησης μελετών, και προγραμμάτων κατάρτισης, και την προώθηση των επενδύσεων και των κοινών επιχειρήσεων σε κλάδους που εξυπηρετούν τον τουριστικό τομέα.

Άρθρο 10

Ενέργεια

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ενεργειακού τομέα για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και είναι διατεθειμένα να εντείνουν τη συνεργασία τους ιδίως όσον αφορά τη δημιουργία εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης της ενέργειας. Αυτή η βελτιωμένη συνεργασία θα συμπεριλαμβάνει σχεδιασμό σχετικά με την ενέργεια, τη μη συμβατική ενέργεια και εξέταση των επιπτώσεων της στο περιβάλλον.

Άρθρο 11

Περιφερειακή συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η μεταξύ τους συνεργασία μπορεί να συμπεριλαμβάνει ενέργειες που αναλαμβάνονται βάσει συμφωνιών συνεργασίας με άλλες χώρες στην ίδια περιοχή, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η δράση συμβιβάζεται με την παρούσα συμφωνία.

2. Χωρίς να αποκλεισθεί κανένας τομέας, τα μέρη συμφωνούν να αποδώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις ακόλουθες ενέργειες:

α) τεχνική βοήθεια (υπηρεσίες εξωτερικών εμπειρογνομόνων και κατάρτιση τεχνικού προσωπικού σε ορισμένους πρακτικούς τομείς της ολοκλήρωσης)

β) προώθηση του διαπεριφερειακού εμπορίου

γ) στήριξη των περιφερειακών οργάνων και των κοινών έργων και πρωτοβουλιών, που υπάγονται στην αρμοδιότητα περιφερειακών οργανώσεων όπως η Ένωση Νοτίου Ασίας για την Περιφερειακή Συνεργασία (SAARC) και η Οργάνωση Οικονομικής Συνεργασίας (ECO)

δ) στήριξη μελετών για περιφερειακά/υποπεριφερειακά θέματα συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των μεταφορών, επικοινωνιών, περιβαλλοντολογικών θεμάτων και του τομέα της υγείας του ανθρώπου και των ζώων.

Άρθρο 12

Συνεργασία στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας

Τα μέρη, σύμφωνα με τις κατ' ιδίαν πολιτικές και αρμοδιότητές τους, προωθούν την επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως μέσω της κατάρτισης και κοινών προγραμμάτων έρευνας, των δεσμών μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, της ανταλλαγής πληροφοριών και σεμιναρίων. Τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες για την προώθηση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και την ανταλλαγή πληροφοριών για προγράμματα έρευνας, ιδίως στους τομείς του περιβάλλοντος, της τεχνολογίας πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών, της διαστημικής τεχνολογίας, της βιοτεχνολογίας και της θαλάσσιας βιολογίας.

Άρθρο 13

Πρόδρομες χημικές ουσίες ναρκωτικών και νομιμοποίηση προσόδων από παράνομες δραστηριότητες

1. Σύμφωνα με τις κατ' ιδίαν αρμοδιότητες και νομοθεσίες τους, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν για την πρόληψη της εκτροπής των πρόδρομων χημικών ουσιών των ναρκωτικών. Επίσης συμφωνούν ότι είναι ανάγκη να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποτροπή της νομιμοποίησης προσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

2. Τα δύο μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο να λάβουν ειδικά μέτρα για την καταπολέμηση της καλλιέργειας, της παραγωγής και της παράνομης διακίνησης κάθε είδους ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, καθώς και μέτρα πρόληψης και περιορισμού της τοξικομανίας. Η εν λόγω συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει:

α) βοήθεια για την κατάρτιση και την αποκατάσταση των τοξικομανών

β) μέτρα για την εναλλακτική οικονομική ανάπτυξη

γ) ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών, με την εξασφάλιση ότι τα προσωπικά δεδομένα θα προστατεύονται δεόντως.

Άρθρο 14

Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

Τα μέρη συμφωνούν ότι η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί αναπόσπαστο μέρος τόσο της οικονομικής όσο και της κοινωνικής ανάπτυξης.

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι τόσο η εκπαίδευση και η ανάπτυξη δεξιοτήτων όσο και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ενδεδειγμένων και μειονεκτικών στρωμάτων του πληθυσμού, με ιδιαίτερη έμφαση στην ευημερία των γυναικών και των παιδιών των εν λόγω κοινωνικών στρωμάτων, θα συμβάλουν στη δημιουργία ευνοϊκού οικονομικού και κοινωνικού περιβάλλοντος.

Τα μέρη υπενθυμίζουν τη σημασία της τήρησης των διεθνών αναγνωρισμένων βασικών κανόνων εργασίας που καθορίστηκαν στα σχετικά έγγραφα της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, που είναι ο αρμόδιος φορέας για την κατάρτιση και την εφαρμογή αυτών των κανόνων, ως σημαντικού παράγοντα κοινωνικής και οικονομικής προόδου. Αναγνωρίζουν επίσης ότι η οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη που προωθείται από την αύξηση των συναλλαγών και την περαιτέρω ελευθέρωση του εμπορίου συμβάλλουν στην προώθηση αυτών των κανόνων.

Τα μέρη αναλαμβάνουν να στηρίξουν την προώθηση αυτών των κανόνων και τις συζητήσεις μεταξύ των Γραμματειών του ΠΟΕ και της ΔΟΕ.

Η Κοινότητα θα χορηγήσει βοήθεια σε προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων που έχει αρχίσει να εφαρμόζει η ΔΟΕ, που αποσκοπούν στη στήριξη των προσπαθειών του Πακιστάν στον εν λόγω τομέα.

Άρθρο 15

Πληροφόρηση, επικοινωνία και πολιτιστικά θέματα

Τα μέρη συνεργάζονται, σύμφωνα με τις κατ'ιδίαν αρμοδιότητές τους, στον τομέα της πληροφόρησης, των πολιτιστικών θεμάτων και των επικοινωνιών, τόσο για τη βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης όσο και για την ενίσχυση των πολιτιστικών δεσμών μεταξύ τους, μέσω, μεταξύ άλλων, μελετών και τεχνικής βοήθειας για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τα μέρη αναγνωρίζουν επίσης τη σημασία της συνεργασίας στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, της κοινωνίας των πληροφοριών και των εφαρμογών πολλαπλών μέσων που συμβάλλουν στην αυξημένη οικονομική ανάπτυξη και το εμπόριο.

Τα μέρη θεωρούν ότι η συνεργασία στον εν λόγω τομέα, στο πλαίσιο των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, μπορεί να διευκολύνει:

α) τις ρυθμίσεις και την πολιτική για τις τηλεπικοινωνίες·

β) την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και των τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της κινητής τηλεπικοινωνίας,

γ) την κοινωνία των πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των Παγκοσμίων Δορυφορικών Συστημάτων Πλοήγησης·

δ) τις τεχνολογίες πολλαπλών μέσων για τις τηλεπικοινωνίες·

ε) τα δίκτυα και τις εφαρμογές τηλεματικής (μεταφορά, υγεία, εκπαίδευση, περιβάλλον)·

στ) προώθηση των επενδύσεων και των κοινών επιχειρήσεων.

Άρθρο 16

Θεσμικά ζητήματα

1. Τα μέρη συμφωνούν να συστήσουν μεικτή επιτροπή, της οποίας ο ρόλος θα είναι:

α) να εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία και εφαρμογή της συμφωνίας·

β) να θέτει τις προτεραιότητες σχετικά με τους στόχους της συμφωνίας·

γ) να διατυπώνει τις κατάλληλες συστάσεις για την προώθηση των στόχων της συμφωνίας.

Θεσπίζονται διατάξεις για την προεδρία των συνεδριάσεων και τη δημιουργία υποομάδων.

2. Η μεικτή επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους των δύο μερών σε επαρκώς υψηλό επίπεδο. Η μεικτή επιτροπή συνέρχεται κανονικά σε ετήσια βάση, εκ περιτροπής στις Βρυξέλλες και στο Ισλαμαμπάντ, σε ημερομηνία που ορίζεται με κοινή συμφωνία. Είναι δυνατόν να συγκαλούνται έκτακτες συνεδριάσεις κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών.

3. Η μεικτή επιτροπή δύναται να συγκροτεί εξειδικευμένες υποομάδες που θα την επικουρούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της και θα συντονίζουν την επεξεργασία και εφαρμογή έργων και προγραμμάτων στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

4. Η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων της μεικτής επιτροπής καθορίζεται με συμφωνία μεταξύ των μερών.

5. Τα μέρη συμφωνούν ότι έργο της μεικτής επιτροπής είναι επίσης να εξασφαλίζει την ορθή λειτουργία κάθε τομεακής συμφωνίας που συνάπτεται ή ενδέχεται να συναφθεί μεταξύ της Κοινότητας και του Πακιστάν.

Άρθρο 17

Εξελικτική ρήτρα

Τα μέρη δύνανται, με αμοιβαία συμφωνία και εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους, να επεκτείνουν την παρούσα συμφωνία, ώστε να ενισχύσουν τη συνεργασία και να τη συμπληρώσουν μέσω συμφωνιών που θα αφορούν επιμέρους τομείς ή δραστηριότητες.

Όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη δύναται να διατυπώσει συστάσεις για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της συνεργασίας, με βάση την πείρα που αποκτάται από την εφαρμογή της.

Άρθρο 18

Άλλες συμφωνίες

Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων των συνθηκών περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η παρούσα συμφωνία, και κάθε δράση που αναλαμβάνεται βάσει αυτής, ουδόλως θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναλάβουν διμερείς δράσεις με το Πακιστάν στο πλαίσιο της οικονομικής συνεργασίας ή να συνάψουν, ενδεχομένως, νέα συμφωνίες οικονομικής συνεργασίας με το Πακιστάν.

Η παρούσα συμφωνία δεν επηρεάζει την εφαρμογή ή την εκτέλεση υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί από τους συμβαλλομένους ένα-ντι τρίτων.

Άρθρο 19

Μη εκτέλεση της συμφωνίας

1. Σε περίπτωση κατά την οποία ένα εκ των μερών θεωρεί ότι το άλλο μέρος αθετεί κάποια υποχρέωσή του που απορρέει από την παρούσα συμφωνία, δύναται να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

2. Προηγουμένως, εκτός ειδικών περιπτώσεων επείγουσας ανάγκης, οφείλει να κοινοποιήσει στο άλλο μέρος όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για την ενδελεχή εξέταση της κατάστασης, με στόχο την εξεύρεση λύσης αμοιβαίως αποδεκτής.

3. Κατά την επιλογή των μέτρων, δίνεται προτεραιότητα στα μέτρα που θίγουν όσο το δυνατόν λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας. Τα εν λόγω μέτρα γνωστοποιούνται αμέσως στο άλλο μέρος και, εάν ζητηθεί από αυτό, διενεργούνται διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της μεκτικής επιτροπής.

Άρθρο 20

Διευκολύνσεις

Οι πακιστανικές αρχές, προκειμένου να διευκολύνουν τη συνεργασία στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, παρέχουν στους υπαλλήλους και εμπειρογνώμονες της ΕΚ που συμμετέχουν στην υλοποίηση της συνεργασίας τις συνήθεις εγγυήσεις και διευκολύνσεις που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Οι σχετικές λεπτομερείς διατάξεις θα καθοριστούν με ιδιαίτερη ανταλλαγή επιστολών.

Άρθρο 21

Εδαφική εφαρμογή

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και υπό τους όρους που προβλέπονται σε αυτήν και αφετέρου, στο έδαφος του Πακιστάν.

Άρθρο 22

Παραρτήματα

Τα παραρτήματα I και II της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτής.

Άρθρο 23

Έναρξη ισχύος και ανανέωση

1. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη θα ανακοινώσουν το ένα στο άλλο την ολοκλήρωση των αναγκαίων για το σκοπό αυτό διαδικασιών.

2. Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται για πενταετή περίοδο. Ανανεώνεται αυτόματα κάθε έτος εκτός αν ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη την καταγγείλει έξι μήνες πριν από την ημερομηνία λήξεώς της.

Άρθρο 24

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, φινλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική γλώσσα και στη γλώσσα ουρτού όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

EN FE DE LO CUAL, los abajo firmantes, debidamente autorizados, suscriben el presente Acuerdo.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede behørigt befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

ZU URKUND DESSEN haben die Unterzeichneten, hierzu gehörig befugten Bevollmächtigten dieses Abkommen unterschrieben.

ΕΙΣ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ οι υπογράφωντες πληρεξούσιοι δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο έδωσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα συμφωνία.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorised, have signed the present Agreement.

EN FOI DE QUOI, les soussignés, dûment mandatés, ont apposé leur signature au bas du présent accord.

IN FEDE DI CHE i sottoscritti, muniti di regolari poteri, hanno firmato il presente accordo.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekenden, naar behoren gemachtigd, hun handtekening onder deze overeenkomst hebben geplaatst.

EM FÉ DO QUE os abaixo assinados, com os devidos poderes para o efeito, apuseram as suas assinaturas no presente Acordo.

TÄMÄN VAKUUDEKSI jäljempänä mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta avtal.

اس کی تصدیق کے لئے درج ذیل بااختیار اور مجاز
نمائندوں نے دستخط کئے ہیں۔

Hecho en Islamabad, el veinticuatro de noviembre del dos mil uno.

Udfærdiget i Islamabad den fireogtyvende november to tusing og en.

Geschehen zu Islamabad am vierundzwanzigsten November zweitausendundeins.

Έγινε στο Ισλαμαμπάντ, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες ένα.

Done at Islamabad on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and one.

Fait à Islamabad, le vingt-quatre novembre deux mille un.

Fatto a Islamabad, addì ventiquattro novembre duemilauno.

Gedaan te Islamabad, de vierentwintigste november tweeduizendeneen.

Feito em Islamabade, em vinte e quatro de Novembro de dois mil e um.

Tehty Islamabadissa kahdentenkymmenentenänäljänäljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayksi.

Som skedde i Islamabad den tjugofjärde november tjugohundraett.

یہ حتمی ایکٹ اسلام آباد میں ۲۳ نومبر ۲۰۰۱ء کو طے پایا۔

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

برائے اسلامی جمہوریہ پاکستان

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 19 – ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

- α) Τα μέρη συμφωνούν ότι, για σκοπούς ερμηνείας και πρακτικής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, ως ειδικές περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, κατά το άρθρο 19 της συμφωνίας, νοούνται οι περιπτώσεις ουσιώδους παραβίασης της συμφωνίας εκ μέρους ενός εκ των δύο μερών. Ουσιώδης παραβίαση της συμφωνίας συνίσταται:
- στην καταγγελία της συμφωνίας κατά τρόπο ασυμβίβαστο προς τους γενικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου,
  - στην παραβίαση των βασικών στοιχείων της συμφωνίας, που αναφέρονται στο άρθρο 1.
- β) Τα μέρη συμφωνούν ότι «τα κατάλληλα μέτρα» που αναφέρονται στο άρθρο 19 αποτελούν μέτρα τα οποία λαμβάνονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Όταν ένα εκ των μερών λαμβάνει κάποιο μέτρο σε ειδική περίπτωση έκτακτης ανάγκης, κατ' εφαρμογή του άρθρου 19, το άλλο μέρος δύναται να προσφύγει σε διαδικασία διακανονισμού διαφορών.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Τα μέρη συμφωνούν ότι, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, η «πνευματική, βιομηχανική και εμπορική ιδιοκτησία» περιλαμβάνει, ιδίως, την προστασία των δικαιωμάτων δημιουργού και των συγγενών δικαιωμάτων, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα βιομηχανικά σχέδια και πρότυπα, το λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα βιομηχανικά και τα εμπορικά σήματα, τον σχεδιασμό της διάταξης (τοπογραφία) ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, τις γεωγραφικές ενδείξεις, καθώς και την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού και την προστασία των μη κοινοποιηθεισών πληροφοριών.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

Οι πληρεξούσιοι

ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

αφενός,

ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ

αφετέρου,

συνελθόντες στο Ισλαμαμπάντ, στις 24 Νοεμβρίου 2001, για την υπογραφή της συμφωνίας συνεργασίας για την εταιρική σχέση και την ανάπτυξη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν,

ενέκριναν, κατά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας συνεργασίας

— τα ακόλουθα κείμενα:

συμφωνία συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν για την εταιρική σχέση και την ανάπτυξη,

παράρτημα I: ερμηνευτικές δηλώσεις για το άρθρο 19: μη εκτέλεση της συμφωνίας,

παράρτημα II: κοινή δήλωση για την πνευματική, βιομηχανική και εμπορική ιδιοκτησία,

— την ακόλουθη δήλωση που προσαρτάται στην παρούσα τελική πράξη:

δήλωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν.

Οι πληρεξούσιοι της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν σημείωσαν τις ακόλουθες δηλώσεις:

δήλωση της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν για τη δήλωση περί συμφωνιών επαναπατριισμού,

μονομερής δήλωση της Κοινότητας επ'ευκαιρία της υπογραφής της συμφωνίας συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Πακιστάν.

Εις πίστωση των ανωτέρω, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα συμφωνία.

Hecho en Islamabad, el veinticuatro de noviembre del dos mil uno.

Udfærdiget i Islamabad den fireogtyvende november to tusind og en.

Geschehen zu Islamabad am vierundzwanzigsten November zweitausendundeins.

Έγινε στο Ισλαμαμπάντ, στις είκοσι τέσσερις Νοεμβρίου δύο χιλιάδες ένα.

Done at Islamabad on the twenty-fourth day of November in the year two thousand and one.

Fait à Islamabad, le vingt-quatre novembre deux mille un.

Fatto a Islamabad, addì ventiquattro novembre duemilauno.

Gedaan te Islamabad, de vierentwintigste november tweeduizendeneen.

Feito em Islambade, em vinte e quatro de Novembro de dois mil e um.

Tehty Islamabadissa kahdentenakymmenentenäneljänneljäntenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattayksi.

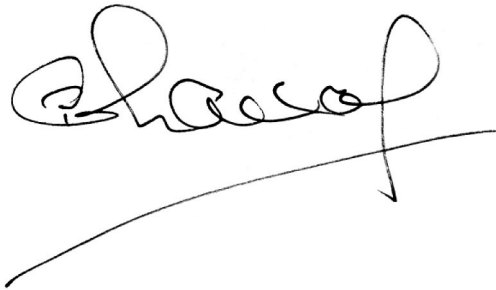
Som skedde i Islamabad den tjugofjärde november tjugohundraett.

یہ حتمی ایکٹ اسلام آباد میں ۲۳ نومبر ۲۰۰۱ء کو طے پایا۔

Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Voor de Europese Gemeenschap
Pela Comunidade Europeia
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

برائے اسلامی جمہوریہ پاکستان

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΣΛΑΜΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα υπενθυμίζει τη σημασία που αποδίδουν τα κράτη μέλη της στην καθιέρωση αποτελεσματικής συνεργασίας με τα τρίτα κράτη, για τη διευκόλυνση του επαναπατρισμού των υπηκόων των τελευταίων, οι οποίοι διατελούν παρανόμως στην επικράτεια ενός κράτους μέλους.

Η Ισλαμική Δημοκρατία του Πακιστάν αναλαμβάνει να συνάψει συμφωνίες επαναπατρισμού των υπηκόων της με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα της το ζητήσουν.

ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΙΣΛΑΜΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ
ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΥ

Η Ισλαμική Δημοκρατία του Πακιστάν, συμφωνώντας να αναλάβει υποχρέωση να «συνάψει συμφωνίες επαναπατρισμού με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα της το ζητήσουν», επιθυμεί να διευκρινίσει ότι η εν λόγω ανάληψη υποχρέωσης αντιπροσωπεύει αποκλειστικά και μόνο την προθυμία του Πακιστάν να αρχίσει διαπραγματεύσεις με στόχο τη σύναψη αμοιβαία αποδεκτών συμφωνιών επαναπατρισμού με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατόπιν αιτήσεώς τους. Επί του παρόντος, το Πακιστάν δεν έχει συνάψει με κανένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφωνίες επαναπατρισμού. Εντούτοις, μετά από αίτηση των κρατών μελών της ΕΕ, το Πακιστάν είναι πρόθυμο να αρχίσει διαπραγματεύσεις ή να εντείνει τις διαπραγματεύσεις που ήδη διεξάγονται. Το Πακιστάν θεωρεί ότι αυτές οι διαπραγματεύσεις είναι ανεξάρτητες από οποιαδήποτε άλλη διμερή ή πολυμερή συμφωνία συναφθείσα ή υπό διαπραγμάτευση με τα κράτη μέλη της ΕΕ ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης, το Πακιστάν δεν αποδέχεται κανένα κείμενο που δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης για αυτές τις διμερείς συμφωνίες επαναπατρισμού.

ΜΟΝΟΜΕΡΗΣ ΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΗΣ
ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Η κοινή δήλωση των μερών στη συμφωνία σχετικά με τη σύναψη συμφωνιών επανεισοχής ουδώς προδικάζει την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, όπως απορρέει από τις διατάξεις του τίτλου ΙΝ (άρθρο 63) του τρίτου μέρους της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.